

BELMUNKÁKÉPZŐ NAPLÓ

Matica Srpska

NOVI SAD

l. p. a.

XXIII. évfolyam

Subotica, szombat 1922. május 13.

131. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár: negyedévre 90° -- dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lebach-palota)

Két ütköző közt

Génuában is tudják már az igazságot: Moszkvában és Berlinben keresztül vezet a béke, az újjáépítés útja. Nemcsak Lloyd George tudja ezt, de tudja ezt — érzi ezt Franciaország is, hitába akarja a kérdést megkerülni. Nem imperialista játéka a mostani, nem politikai hercehurc — több ennél. Az európai gazdaságról van szó, az európai kapitalizmusról, amelyet súlyosan és katasztrofálisan megviselne, ha ezt a belátást sürgősen nem használnák ki Génuában. Mert eredmény nélkül tovább menni — most már olyan veszélyes mulasztás lenne, amit sohasem tudnának a politikusok rendbehozni. Az orosz kérdés és Németország ügye a béke sine qua nonja, amelyet rendezni kell, ha Európát élni akar és megjavulni. A génuai konferencia azért jött össze, hogy cselekedjék, tegyen valamit a békéért és az újjáépítésért. Hogy rendezze az orosz kérdést, hogy a magántulajdonos európai gazdaságot, melyet elfogtat a munkanélküliség és a drágaság, összehangolja a kommunista Oroszországgal.

Pár hete erről folyik a vita Génuában. Pár hete azon dolgoznak a politikusok, hogy azt a szakadékoktól, ami a kapitalista Európa és Szovjetország között fennáll, áthidalják és betömjék. Génuai programját tulajdonképpen ez dominálja. A német kérdés — csak ezután jön, csak az orosz kérdés után. A béke, az újjáépítés gordiuszi csomója Moszkvában van. Ma már Génuában, mindent hátraszorítva, csak az orosz probléma van napirenden. A kérdés az, hogy a kapitalista Európa tud-e olyan formát találni, olyan kompromisszumot, amelynek alapján történelmi és gazdasági közösségbe léphet Oroszországgal. Legyszerűsítő nyilatkozat felvetődött ez már Génuában, kialakult már a két front, Csicserin és Lloyd George vezetése alatt. Szovjetország megegyezést akar — a kapitalista Európa ugyazintén. Mindkettőjüknek létérdekeikről van szó: Európának az orosz piacra és nyersanyagra van szüksége. Szovjetországnak — Európára. Egy mással szembenállva — csak a pusztulást várhatják biztosan. A történelmi erők parancsa: ha átmenetileg is, de ki kell egyezniük.

Eddig még nem tudtak. Mindenentől fonákadtak valamin, fonákadtak a magántulajdon kérdésén. Szovjetország és a kapitalista Európa között ez az ütközőponton, ez a döntő és tulajdonképpen egyedüli probléma, amit meg kell oldani a génuai konferenciának. Európa, mely gazdasági érintkezést keres Szovjetországgal — a magántulajdonon épül, mely egyedüli és kizárólagos háza társadalmi rendjének. Az európai tőke csak így érezheti ma-

gát biztonságban az orosz piacokon, ha ott tiszteletben tartják a magántulajdon, ha a Szovjetországban kapitalista gazdálkodásnak formái fennállnak, azok a gazdasági formák, amelyek alkalmasak arra, hogy Európa zavartalanul és nyugodtan kapcsolódhassék az orosz piacokba. A génuai konferencián Szovjetországgal szemben a tulajdonjog miatt állították föl azokat a követeléseket, amelyek Schanzer olasz külgazdasági miniszter javaslatában is mértékben élüket veszítették. Az orosz külgazdasági miniszter propagációja — hírek szerint — alkalmas a további tárgyalásokra és valószínűnek tartják, hogy ez alapon meg fog egyezni Oroszország a kapitalizmussal. Lehet. Csicserin ugyan ma még hajhatatlan és nem akar tudni a kommunista elvek feladásáról, nem akar tudni a magántulajdon visszaállításáról, még úgy sem ahogy Schanzer

akarja. A legkisebb opportunitás Szovjetország számára: kapitulációt jelent, kapitulációt a kapitalizmus előtt. Viszont Európának nagyon nehéz lesz gazdaságiilag elismerni Szovjetországra. Oda, ahol a kapitalista értekeknek sem sincsenek lehetőségei.

Ugy Oroszországnak mint Európának élet-halál kérdése: a génuai megegyezés. Csicserinnek és Lloyd Georgenak meg kell találni a platformot, amelyen békét és újjáépítést kezdhet a lerongyolódott Európa. Mert ha Génuában nem találják meg a kapitalizmus és a kommunizmus érintkezési pontjait, ha a magántulajdon kérdésében nem sikerül jobbra mint balra döntést hozni, — vagy a lejtőn lefelé a mérhetetlen nyomorúságba rohan tovább a világ, vagy jönnek a fegyverek, hogy megoldják azt, amit Génuában elmulasztottak.

szág jöni tekintetben tehát semmiképpen sem köteles a mult adósságait megfizetni, a vagyontokat visszaadni és a volt tulajdonosokat kárpótolni.

Oroszország ennek ellenére személyes érzelmeitől vezéreltetve és hogy valamennyi hatalommal megegyezésre jusson, a cannesi határozatok alapjait a kölcsönösség fenntartásával elfogadja.

A háborús adósságok kivételével, amelyek egész külön eredetűek és amelyek ama tény folytán, hogy Oroszország a háborúban való részvételéről lemondott és ezért a háború nyereségeinek elosztásában sem vett részt, megszűntek, az orosz delegáció az adósságok megfizetéséhez hajlandó volt hozzájárulni azzal a feltétellel, hogy az intervenció és a blokád folytán Oroszországot ért károk elismertessék.

Jogi szempontból az orosz ellenkevelések sokkal jogosultabbak, mint az idegen hatalmak és állampolgárok igényei.

A válasz ezután történelmi példákra hivatkozik és rámutat arra, hogy a szövetségesek és a semlegesek beavatkozása Oroszországgal szemben hivatalos háborús tények jellegével bírnak.

Az orosz delegáció attól a kívánságtól vezéreltetve, hogy gyakorlatilag megegyezésre jusson, készen nyilatkozott arra, hogy

ellenkeveléseiről feltétlenül lemond és az előző orosz kormányok kötelezettségeit elismeri a hatalmak részéről tenhető több concessio ellenében, amelyeknek legfontosabbika az, hogy Oroszországnak előre meghatározandó összegű reális hiteleket bocsátanak rendelkezésére.

A válasz ezután elpanaszolja, hogy a memorandum arról nem intézkedett határozottan.

A lefoglalt javak tulajdonjoga

A válasz úgy találja, hogy a memorandum arról szólt, hogy a lefoglalt Oroszországi szuverenitásait. A memorandum ugyanis ezt indítványozza, hogy egy vegyes bíróságnak, amely négy ízbenből és egy oroszból áll, határozzon arról, hogy a külföldiek érdekeit helyreállíthatók, visszakapadnak vagy kártalanítottak-e.

Szakértői bizottságot kérnek az oroszok

A válaszcikk a következő végkövetkeztetést vonja le:

Oroszország az egyezség előírására hajlandó az idegen hatalmaknak jelentékeny engedményeket adni. De ezt csak azzal a feltétellel, hogy a concessioknak egyenértékű engedmények feleljen meg a másik fél részéről az orosz nép javára. Az orosz néptömegek nem fogadhat-

Az oroszok átadták memorandumukat

Oroszország a háborús adósságokat megszüntetnek tekintve, mert a háború nyereségében sem osztozott — Oroszország lemond az ellenforradalmi hadműveletekért járó ellenkeveléséről s ennek fejében reális hitelt kér

Külön egyezményt kötött a Szentszék és Oroszország

Génuából jelentik: Az orosz válaszcikket esztörtékön délelőtt 11 órakor nyújtották át, de Csicserin és Schanzer megállapodásához képest csak délután közhik. A konferencia olasz körében úgy gondolják, hogy a válaszi az oroszokkal folytatandó további tárgyalások alapjául lehet tekinteni.

A moszkvai kormány halogatási kísérleteit nem szabad túrni.

Az orosz válasz

A válaszcikket bevezetése általánosságban hivatkozik arra, hogy az oroszoknak adott memorandum hátralelő való lépés a régebbi határozatokhoz képest. Rámutat Oroszország gazdasági feltámadásának fontosságára, az orosz delegáció jó szándékaira, amelyekkel külföldi állampolgárokat akart Oroszországba hozni, hogy műszaki tudásukat ott grümelőszítsék, ipari csoportok és földmives vállalkozások alapítását akarta a külföldieknek megengedni.

Oroszország nem mond le a propagandáról

A memorandum Oroszországtól azt követeli, hogy fenntartsa a területén a más országok forradalmi mozgalmának támogatására irányuló kísérleteket elfojtsa.

Ha a memorandum ezzel a politikai pártok vagy a munkásszervezetek működését akarja megtiltani, az orosz delegáció ezt a tilalmat el nem térheti.

A memorandum azt is követeli Oroszországtól, hogy minden oly cselek-

ménytől tartózkodjék, amely más államok politikai és területi status quoját megzavarhatná. Az orosz delegáció ezt a javaslatot lepezott kísérletnek tartja, hogy Oroszországot arra bírják, hogy a más államok részéről megkötött szerződéseket elismerje.

Oroszország nem felelős a cári kormány adósságaiért

A memorandum több pontja tekintetében az orosz delegációnak meg kell jegyeznie, hogy az azokban felsorolt követelések összesége az orosz forradalom folytán beállott változásokra vezendő vissza. Nem az orosz delegáció feladata, hogy az orosz népek ezt a nagy cselekedetét igazolja, még pedig a hatalmak gyűlekezete előtt, amelyek közül többen történelmükben egynél több forradalomra tekinthetnek vissza. A forradalomból keletkezett kormányoknak és uralmuknak

a bankott kormány kötelezettségeit nem kell respektálniuk. A francia konvent, amelynek jogos örökösének Franciaország magát kijelentette, 1792 szeptember 22-én proklamálta, hogy a népek szuverenitását a szarnokok szerződéséi nem kötelezik.

A válaszcikk ezután az Egyesült Államokra mutat rá, amelyek megalakulásuk után vonakodtak elődeiknek, Angliának és Spanyolország-nak szerződéseit elvállalni. Utal továbbá arra, hogy

a cári kormány is visszautasította az 1805-bi forradalomból származó károk megtérítését. Orosz-

nak el egyezményt, amelyben a koncessziókat nem kompenzálják valódi előnyökkel. Ha a hatalmak foglalkozni akarnak Oroszországgal való függő pénzügyi vitás kérdések megoldásával, ezt a feladatot csak a konferencia által kinevezett szakértői bizottság végezheti el.

Géna. A francia és a belga delegáció a legnagyobb tartózkodást tanúsítja. Az orosz memorandum azonnal megsürgönyözték Párisba és Brüsszelbe. Barthou bevárja Poincaré választ. A döntés eszerint Párisban történik. Mindamellett ma este Lloyd George, Schanzer és Barthou megbeszéléseket folytattak, amelyek körülbelül egy óráig tartottak. Azt mondják, hogy az oroszok részéről javasolt szakértői bizottság volt a tanácskozással előterében. A szakértői bizottság, úgy látszik, eszközre annak, hogy a messze szétágazó véleményeket áthidalják.

Meggyezett a Vatikán és a szovjet

Berlin. Az olasz lapok jelentése szerint május 10-én a késő esti órákban Szovjetország és a Vatikán között külön egyezmény jött létre. A »Tribuna« szerint az oroszok a pápai memorandum két első cikkelyét, amelyek a vallás szabad gyakorlásáról szólnak, elfogadták, ellenben a memorandum 3. pontját, amely az egyházi javak visszaadását követeli, elutasították. Piccardi, mint a Szent-szék megbízottja, kijelentette, hogy a Vatikán erről a pontról lemond.

Az SHS-olasz tárgyalások

Géna. A jugoszláv és olasz delegátusok tegnap tovább folytatták a rapallói egyezmény végrehajtására vonatkozó tárgyalásokat. A delegátusok megvizsgálták a kettős bírókorka, halászatra és közlekedésre vonatkozó konvenciókat. A zarái kérdésben a végleges megegyezés még mindig nem jött létre, de már csak néhány jelentéktelen részletkérdésben vannak nézeteltérések, úgy, hogy a megállapodás rövid időn belül várható.

Délután Sir Gregori és Schanzer jelenlétében a fumei kérdéssel és a Baross-kikötőről tárgyaltak. Krstelj és Antonievics a »Politika« tudósítója előtt kijelentették, hogy a fumei probléma tekintetében még nem történt közlekedés a két fél között. Gregori javaslatáról holnap folytatják a tanácskozásokat.

Subotica költségvetése

— Két új adónem —

Subotica 1922. évi költségvetésére végleg hónapokig tartó munka után elkészült. Ismeretes az a tény, hogy nehézség és akadály, amely a költségvetés elkészítését decembertől kezdve egész májusig előadta. Az agrárkérdésre igénybevett városi föld-kezelésben való végleges döntés, valamint az új és végleges subotici határ megállapítása után azonban elhárultak ezek az akadályok és a város tanácsa fokozott gyorsasággal tárgyalta most le a költségvetést, a melynek világiat pénteken már be is fejezte.

A város évi költségvetése tehát végleg elkészült, azonban annak adatait csak a napokban fogják nyilvánosságra hozni. A Bácsmegeyei Napló munkatársa azonban illetékes helyen beszélgetést folytatott a költségvetésre vonatkozólag és a következő információkat kapta:

— A most elkészült költségve-

ésben már alig lehet az eredeti budget-tervezetre ismerni. Azóta, hogy decemberben a költségvetés első formában elkészült, rengeleg változtatások ment keresztül. Eredetileg nagy deficitől lehetett tartani, ezért tehát a városi tanács főbírókésze oda irányult, hogy a kiadásokat csökkentse. Ez sikerült is és itt bizony le kellett mondani, kezdetben tervbe vett beruházásokról. Csak hogy közben a városi tanácsban kívül álló okokból annyira húzódtott el a költségvetés lefolytatása, hogy ennyi idő alatt lényegesen megváltozott az egyes tételek pénzügyi értéke. Az árak állandó emelkedése folytán a költségvetés kiadásai tételei is állandóan emelkedtek, mert hiszen ma már egészen illuzórikus volna a költségvetésben a decemberi értékek fel-

A jóvátételi bizottság a magyar vezető osztályokat teszi felelőssé a bolsevizmusért

— Magyar politikusok nyilatkozatai —

Budapestről jelentik, hogy magyar politikai körökben nagy föltűnést kelt az a hír, hogy a Jóvátételi Bizottság párisi központja arra az álláspontra helyezkedett, hogy az idegen megszállások a bolsevizista uralom közvetlen következményei. Kun Béla uralma pedig, ha nem is volt jogilag elismert, reprezentatív kormány, hatalomrajtusa mégis a magyar vezetőosztályok apótiájának tulajdoniható. Ennek következtében a Jóvátételi Bizottság Magyarországot akarja felelőssé tenni egy bolsevizmusért, mint a megszállásokról és a megszállás okozta károkok összegét jórészt nem akarják evonni a jóvátétel összegéből.

A magyar politikai világnak és a pártkörökben igen sokat beszéltek ezekről a hírekről, amelyeknek a jelentősége igen nagy Magyarország szemponjától. Mayer János

Újabb teherforgalom-beszűntetés amit senki sem rendelt el

— Kik nehezítik meg a vasúti szállításokat? —

A kereskedők körében állandó és jogos elkeseredés észlelhető a rossz közlekedési viszonyok miatt és hogy ezek milyen romboló hatással vannak az egész ország gazdasági életére, azt a napokban a kormány egyik tagja fejlette ki részletesen az SHS. bányák termelőképességéről adott exposéjában.

A téli hónapok elmúltával remélni lehetett, hogy javulás fog beállni a szállítási lehetőségekben és általában a vasúti forgalomban, mert sem a szénhiány, sem más gátló akadály most már nem érezhető olyan mértékben, mint az erős tél alatt. A viszonyok javulása helyett mégis újabb és újabb zavarok állnak be a teherforgalomban és a subotici vasutizgatóság területén éppen most olyan példátlan eset adódott elő, amely ismét tetemes károkokat okozott a kereskedőknek, anélkül, hogy valaki felelős volna érte.

A zagrebi vasutizgatóság és a subotici direktió között ugyanis fennáll már hónapok óta egy megállapodás, mely szerint az itteni kocsik torlóására való tekintettel, csak korlátozott számú vagon továbbítható a subotici vasutizgatóság területére, ami már maga is elég sok késedelmet okoz azoknak

tűntetése.

— De ezenkívül is nagyon nehéz volt az ideai költségvetést ilyen aránylag kielégítő eredménnyel lezárni, mint ahogy ez megtörtént. Ehhez természetesen szükséges volt az új jövedelmekről gondoskodni és ezeknek az új bevételeknek a sorában szerepel két új adónem is, a mely már a költségvetés tételei között igen lényeges szerepet játszik. Ezeket a már ismerteket új adókat még nem tárgyalta le eddig a kiadósított tanács és így szükségessé válik, hogy ugyanaz a közgyűlés fogadjon el az új adóneveket is, amely legközelebb a költségvetést fogja lefolytatni.

A költségvetési javaslatot most kinyomtatják és a közgyűlést valószínűleg még május hónapban össze fogják hívni.

földművelésügyi miniszter az elterjedt híreket megerősítette.

Andrássy Gyula gróf az ügyvel kapcsolatban azt mondja, hogy az antant álláspontja teljesen igazgátalan, miután a bolsevizmusért, amely a háború és a vereség következménye volt, nem lehet Magyarországot felelőssé tenni. Különben a románok legyőzhetők volna a bolsevizmust rekvirálások nélkül is. Az ellenzéki pártvezér különben sem hiszi, hogy a Behlen-kormány eredményt érhetne el az ententénél.

Bathlyány Tivadár gróf, aki szintén nyilatkozott erről az ügyről, azt hiszi, hogy az egész ügy tévedésen alapul, amelyről föl kell világosítani az antantot. Hibáztatja a kormányt, hogy a jóvátételi ügyekben titkolózik és nem tájékoztatja a közvéleményt.

A kereskedőknek, akiknek sürgősen volna szükségük árujukra. Most azonban két-három napja a zagrebi vasutizgatóság egyáltalán nem vett fel időcímzett árut és a subotici vasutizgatóság területére egyáltalán nem továbbított vagonokat, azaz az indoklással, hogy a subotici vasutizgatóság beszűntette a teheráru forgalmát és csak az igazgatóság külön szállítási engedélye alapján történhetik a szállítás, az élőállatok és romlandó áruk kivételével.

Ez az állítólagos intézkedés a vajdasági kereskedőket ismét érzékenyen érinti, mert az itteni áruforgalom tekintélyes része a zagrebi igazgatóság által keresztül bonyolított és ott május 9. óta nem továbbított Subotica-ra szóló szállítmányt. Az esetet érthetlenné teszi az a körülmény, hogy a subotici vasutizgatóságnál nem tudnak semmit a teherforgalom beszűntetéséről. A vasutizgatóság részéről kijelentették a Bácsmegeyei Napló munkatársának, hogy a subotici vasutizgatóság nem rendelt el semmiféle teherforgalom beszűntetést, sőt az eddigi korlátozásokról sem mivel több megszorítást nem léptetett életbe.

Hogy a zagrebi vasutizgatóság honnan kapta azt az értesítést, hogy ide nem lehet árut továbbítani, azt senki sem tudja, miután itt nem adtak ki hasonló rendelkezést. Ezzel szemben azonban az utolsó napokban annyian fordultak a subotici vasutizgatósághoz panaszokkal és érdeklődéssel és annyian kértek különleges szállítási engedélyt, hogy a vasutizgatóság pénteken kénytelen volt a zagrebi igazgatóságot időváltással fölvilágosítani a tévedésről és így remélhetőleg a zavar most már meg fog szűnni és a szállítás ismét megindulhat.

Az otoki gyilkosok

Huszonkét évi jeggháza itéltek a két testet

— Osijek-i munkatársunktól —

Még élénk emlékeztében van mindenkinek az a rémes, bestialia kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság, amelyet az Osijek közelében levő Olok szlavóniai kisközségben követett el két elvetemült cigánylegény, január 9-én.

A két elvetemült ember — akik közül az egyik még csak 17, a másik pedig 18 esztendő volt — a közeg mellett legelőn sátorozó kőbortegány karavánhoz tartozott. Szerb karácsony első napjának előestéjén érkeztek a falu alá és az ünnepekre ott itótték föl táborukat. Filipovics Márkó volt az egyik, a foglalkozására nézve lakatos, a másik pedig Nikolics Brankó zenész.

Filipovics és Nikolics az ünnep másnapján reggel besurrantak a faluba, megvárva azt az időt, amikor a lakosság tulnyomó része a templomban tartózkodik. A bezárt házak sorában egy nyitóra is akadtak, ahol egy beteges, öreg asszony tartózkodt csak odahaza, a 85 éves Ordanovác Aga.

A cigánylegények, látva, hogy gazdagabb ember portájára kerültek, nyomban nekiesnek az öregasszonynak és fejszét rántva elő, erős csapásokat mértek a fejére és a testére, úgy, hogy az öregasszony vértől borítva, holtan rogyott össze. A holttestet ezután egy köpennyel takarta be a két gyilkos, s hozzálátott a ház kifosztásához.

A lakásban minden jobb ruhadarabot és értékesebb tárgyat összeszedtek, valamint pénzt is, amelyből egy kis zsebkönyv találták a szobában. Egy képránya mögött 200 dinár volt elrejtve; ezt is megtalálták és elvették. A zsákmánnyal azután a kerteken keresztül elmenekültek és a cigánykaraván nyomban tovább állott.

A gyilkosságot a hazatérő házbeliek vették észre, akiknek jelentésére a csendőrség nyomban az üldöszéshez látott, de a cigányokat elfogni nem sikerült. Csak a véletlen folytán került kézre pár nappal később Nikolics Brankó, aki aztán elárulta társa rejtékhelyét is, mire Filipovics Márkót Beogradban letartóztatták.

A két rablógyilkos fölött most ítélték az oszpeki királyi törvényszék büntető tanácsa Markovics Nikola elnöklete alatt és a két cigánylegényt a vád és védelem képviselőinek meghallgatása után bűnösnek mondotta ki a rablógyilkosság bűntettében. Filipovics Márkót, mint tettest 15 évi, Nikolics Brankót pedig tettestársi minőségben 7 évi fegyházra ítélte.

Felemelik a rendőrség létszámát

— Pályázatot hirdettek rendőri állásokra —

Karakasovics Gábor rendőrőrkapitány és **Tillinger György** főkapitány helyettes működését óta arra törekedtek, hogy a subotici rendőrséget minél modernőbbé tegyék. Az adminisztratív teendők átszervezése és a rendőröknek a kor igényeinek megfelelő felszerelése, a rendőrség belső működését mind simábbá és zavartalanabbá tette. A főkapitányság erőfeszítéssel fogott hozzá a detektívtestület és rendőrlétszámának kiegészítéséhez is és az oda nem való elemeket megfelelőbbekkel cserélték fel.

Karakasovics főkapitánynak régi terve volt az is, hogy a 200 gyalogos és 50 lovasrendőrből álló jelenlegi létszámot a szükséghez képest legalább 400 főre emelje fel, azonban ennek a megvalósítására anyagi és technikai okokból csak most kerülhetett a sor.

A rendőrség létszámának emelése céljából a subotici rendőrőrkapitányság most pályázatot hirdetett a rendőri állásokra. A pályázatoknak igazolnia kell, hogy bűntetlen előéletűek, katonák voltak és 32 évnél nem idősebbek. A pályázatot főként a rendőri kapitányság dönt, a kérvényeket is oda kell benyújtani.

A létszám szaporításával különösen az a célja a főkapitányságnak, hogy a közbiztonsági szolgáltatást a város külső periferiáin is még teljesebbé tegye.

Subotica megkezdi a kölcsön-tárgyalásokat

A város által felveendő tízezer millió dináros kölcsönnek a miniszterium által történt jóváhagyása aktualitást tette a kölcsön-ügylet perfektúráját. Eddig csak informatív jellegű megbeszélések folytak az Upravu Fondava vezetőségével a kölcsön ügyében, amely alatt a város garanciát nyert arra nézve, hogy a közalapítvány igazgatóság tízezer millió dinárig hajlandó kölcsönt nyújtani a városnak.

A város tanácsa most, hogy már megvan rá a teljes felhatalmazása, megkezdi a hivatalos tárgyalásokat. E célból **Lepetit** Illés pénzügyi tanácsos csütörtökön eljár Navisodan az Upravu Fondava ottani kirendeltségénél és megkezdte a kölcsön feltételeinek megbeszélését. A még kezdő stádiumban levő tárgyalások remélhetőleg engednek arra, hogy a kölcsön-tárgyalások rövidesen sikerre fognak vezetni.

A városi tanács elsősorban ki fogja most dolgozni azokat a módosításokat, amelyek mellett a kölcsönt fel kívánja venni. Nem annyira a feltételekre vonatkozik ez, mint inkább arra, hogy egy összegben történjék-e a kölcsön felvétele, vagy pedig a szükséghez képest kisebb részletekben. Ervégből szükséges annak a programnak a pontos kidolgozása, amely szerint a város meg akarja valósítani a tervezett építkezéseket. Nem bizonyos még az sem, hogy mi előnyösebb a városra nézve: a kölcsönnek egy összegben vagy részletekben való felvétele? Mindezeken a kérdéseken az eldöntése a most meginduló tárgyalásoknál a feladata.

Azt a célt azonban már elérte a város, hogy a kölcsönfelvétel összegére az ideiglenes költséget már nem fogja terhelni, miután annak felvétele mindenesetre már az év második

felére fog esni és így első részlete már a jövő évi költségvetés tételétől fog csak szerepelni. A tárgyalások most már gyors tempóban fognak haladni.

Senta város beiktatta új polgármesterét

— Petrovics Bránko dr. székfoglalása —

— Senta tudósítónk jelentése —

Senta városnak új polgármestere van: **Petrovics Bránko dr.**, volt hódásági főszolgabíró, aki pénteken foglalta el új hivataát.

Az ünnepélyes beiktatásról alábbi tudósítás számol be: Senta város ünnepi díszben várta új polgármesterét, **Petrovics Bránko dr.-t.** A házakon lobogók lengtek, a város háza nagyterme perzsa szőnyegekkel és délszaki növényekkel volt díszítve.

Pénteken reggel fél nyolc órákor érkezett a sentai vasúti állomásra az új polgármester és kíséretével hozott vonat. A pályaudvaron testületileg jelent meg a városi tanács, **Branovacski Stévo** gazdasági tanácsnok vezetésével, akit a csütrök délután tartott rendkívüli városi közgyűlésen megválasztották polgármester helyettesé.

A vonatból kiszálló **Petrovics** új polgármestert **Branovacski** üdvözölte a tanács nevében, ugyancsak üdvözölt szavakat intézett az új polgármesterrel érkezett **Sztójkov Mőve** vármegyei alispánhoz is.

Az egész társaság ezután a főlobogózott utcán a városházához haladt.

A beiktató díszközgyűlés délelőtti 11 órára volt kitűzve.

Branovacski helyettes polgármester nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölve a teljes számmal megjeleni bizottsági tagokat, majd inditív-

nyára küldöttéig ment az új polgármesteré.

Pár perc szünet után megjelent a teremben **Petrovics Bránko dr.** polgármester, akit lelkes eljenzés fogadtak.

Lálics Miladin képviselő beszélt a tanács nevében az új polgármesterhez. **Petrovics dr.** hosszabb beszéddel válaszolt, kifejtve, hogy programja a törvények keretein belül békülékeny, barátságos szeltemben vezetni a város ügyeit, előmozdítani a város és a polgárság érdekeit és gondosan kerülni minden, ami egyenetlenségre vezetne.

A polgármester székfoglaló beszédét általános tetszéssel fogadták. Utána **Vucics Jőco** mondott beszédet.

Gőzon István prépost-plébános magyar nyelven üdvözölte a polgármestert, az ő utalmába helyezve **Senta magyarságát és kőve, hogy a jövőben ne legyen kőve a magyarság oly felesleges vexatúráknak, mint ahogyan az a múltban elég gyakran megtörtént.**

Schweiger Hermann főrabbi a város zsidó lakossága nevében szintén magyar nyelven üdvözölte az új polgármestert, aki mindkét beszédre magyarul felelt, kijelentve, hogy bízik abban, hogy a magyarokkal jó barátságban fog élni.

Sztójkov alispán beszédével véget ért a díszközgyűlés, amely után 40 terítékes bankett volt a nagyvendéglő dísztermében.

„Beogradban van Európa legnővőtlanabb parlamentje“

— Korosec Antal nyilatkozata —

Korosec Antun dr., a jugoszláv néppárt vezetője nyilatkozott egy újságnál előtt az aktuális belpolitikai problémákról.

Az európai nézőpont, képzett és nagymultu politikus nyilatkozata, belpolitikai körökben megérdemelt figyelmet keltett.

— Alkalmasnak tartja Ön, kérdezte az újságról — a mostani idők arra, hogy a muzulmánokkal, földművespártakkal és a néppárttal egy autonómista parlamenti blokkot alkossunk?

— A szituáció most tagadhatatlanul kedvező volna erre, de különösen a földművespártra való tekintettel, aligha menne most a dolog. A földművespártnak nem szerbiai tagjai szimpát zálnak ugyan az autonómista eszmékkel, ezek azonban még igen gyengék a klubban. A muzulmánok ügye a június 15-iki országos kongresszuson tisztázódni fog. Lehetőség, hogy az én pártomnak és a muzulmán pártnak a viszonya barátságosabb lesz, miután az én megítélésem szerint a két párt programjának közegei vonatkozásai teljesen megegyeznek.

Lehet, hogy a két párt viszonya egész szoros lesz még.

— A muzulmán-pártom belül kitűnt egyenetlenkedésről Ön hogyan vélekedik?

— Erre a kérdésre természetesen nem felelhetek, csupán annyit mondhatok, hogy én azt szeretném, ha **Spahő dr. felfogása** győzedelmeskedne.

— Hogyan vélekedik Ön a nemrégiben szóba került egységes kormánypárt tervéről?

— Pártüzőrlő aligha lehet szó, de viszont mindenki betájtja, hogy egy jobban szervezett kormány többségre szükség van. A mai többség olyan gyenge és szervezetlen, hogy bennünket minden tíz napban szabadságra küldenek, miután soha sincs elegendő kész és bizottságilag letárgyaló törvényjavaslat.

A mi parlamentünk, a maga radikális-demokratia többségével, minden kétséget kizáróan Európa legalacsonyabb nivőju parlamentje.

— Mi a véleménye arról, hogy a kormány külföldi kölcsönt köti a parlament tudta nélkül és még a közgazdasági körök véleményével sem kérki ki.

— Nagyon nehéz a mi pénzügyminiszterünk cselekedeteire magyarázatot találni. A kölcsönszerződésnek az alkotmány rendelkezése szerint a parlament elé kell kerülni s ott fog csak eldőlni a kölcsön-jánlat sorsa. Persze, meg kellene hallgatni a pénzügyi szakértők véleményét, de ki gondol nálunk arra?

— **Pasic** és **Nincics** között a hírek szerint ellentétek vannak bizonyos kérdésekben. Megleli ez a valóság? —

— **Pasic** különösen a **Baross-kikötő** és **Zadar** kérdésében intranzigensabb, mint **Nincics**, de ezek az ellentétek nem jelentősek. Nem lesz belőle krízis.

A királyi nász részletes programja

— Az ifju pár Bledbe utazik —

A négy napig tartó királyi esküvő részletes programját összeállította a királyi esküvő rendezésével megbízott bizottság.

A programja a következő:

Május 29.

Reggel a királyi jacht, a flottilla kíséretében elmegy a menyasszonyért. A jachton a király képviselője (**Pál herceg**, vagy **Hadzics** tábornok) a kormány képviselője és a menyasszony mellé beosztott szolgálattevő tisztak foglalnak helyet.

Május 30.

Délelőtti nyolc órákor elindul Beogradból egy hajó a menyasszony hajója elé.

Két órákor elindul a beogradi lényok hajója.

Négy órákor elindulnak az evezős klubok regattái.

Öt órákor megérkezik a menyasszony jachta. Ünnepléses fogadtatás a kikötőben, utána identisztlet a székesgyházban. A vendékek a régi Konakba mennek.

Udvari vacsora. Este nyolckor filharmonikus hangverseny a régi színházban.

Este tízkor az ország dalegyesületeinek hangversenye, utána fátylasmenet.

Május 31.

Délelőtti féltíz órákor a bosznai iparkiallítás megnyitása.

Tíz órákor a közszéptanús díszlése, amelyen egy utcal a királynőről, egyet **Ferdinánd román királyról** neveznek el.

Tizenegy órákor a köldöttségek fogadása az új palotában. Ugyanakkor katonai zenekarok koncertje a Terazián.

Féltizenkettőkor a jugoszláv és román képzőművészek kiállításának megnyitása.

Délután 3 óra 30 perckor egyidejűleg:

1. a lovasnyerteren lovasjátékok;
2. atlétikai verseny román atléták részvételével;
3. Beograd-Bukareszt válogatott futbalmérkőzés.

A nap folyamán több népies színelőadás a régi színházban. Este nyolckor ünnepi díszelőadás az új színházban.

Június 1.

Reggel nyolc órákor 101 ágyúlovás jelzi a királyi esküvő napját. A lovasbandériumok gyűlekeznek a **Tiszfi** Otthon körül.

10 óra 30 perckor elindul a menyasszony menet a régi palotából. A fogadalmi templom körül felhúrázás lányok sorfalat állanak.

Tizenegy órákor az esküvői szertartás.

Szertartás után visszatérés a királyi palotába. Az uton nemezti ruhás lányok sorfalat. A palotába való be-

menetel előtt, a népszokásoknak megfelelőleg, mézes buzavál várják az ifju párt. Vöfély Pál herceg, másnag: a yorki herceg, az örömapa tisztét Arzén herceg tölti be.

Délután 4 óra—30-kor labdarugó-mérkőzés a B. S. K.—Bukarest között.

Este 8 óra 30 perckor tüzijáték.
Este 10 óra 30 perckor a király és királynő Bledbe utaznak.

Lehár új operettjének főpróbáján

Péntek este mutatták be a „Frasquita”

Valóságilag eseményszámba ment Lehár Ferenc új operettjének, a »Frasquita«-nak már helek óta várt főpróbája. A Theater an der Wien, amely péntek este mutatta be a világhírű zeneszerző új művét, ezzel nyitja meg a nyári szezonját és abban bízják, hogy a »Frasquita«-n kívül más darab egyáltalában nem fog a nyári műsorra kerülni.

A »Frasquita« szövegkönyve egy régi bécsi librettista cégnek, Willnernek és Reichertnek a munkája. Az operett hősnője, Frasquita, fiatal, szép, pezsgővírű cigánylány. Hőse pedig Mirbau francia világi, aki minden szép nőért bomlik, tehát nem csoda, hogy a csábító cigánylányt sem tud ellenállni, bár a menyasszonya, jövődő após és minden barátja rajta van, hogy megvédje a nagy csábítást ellen. Az első felvonás legelején Mirbau súlyosan megsérti a pompás cigánylányt, a harmadik felvonás után pedig a két szerelmes a kibékülés meleg csókjában forr össze. Közben végigviszi az operett a nézőt filmszerűen lepergő, komoly és vig jelenetek egész során.

A komolyabb jellegű fűszerekkel megmulatósabb mellékcselkmény kapcsolódik, amely abban csúszosodik ki, hogy egy mulatóság szobatudós, Gallipeau végül feleségül veszi a Frasquitahoz pártolt Mirbau volt menyasszonyát, Dollyt, Mirbau após-jelöltje, Giraut pedig volt vejével versenyt vetekedik a cigánylányt kegyeiért. Természetes, hogy ebben a versenyben a már kissé paralizált öreg ur az, aki lemarad és Mirbau diadalmaszkodik.

Lehár zenéje, amellyel fölvirágozta a helyenként kissé kopár szöveget, igen tiszteletreméltó színvonalat képvisel, ha nem is éri el a zeneszerző régi híres nagy operettjeinek szintjét. Ének- és táncszámai, valcserrel, induló, csárdásai elragadták a főpróba közönségét és valószínű, hogy a holnapi bemutató sikere rá fog duplázni a maira.

Az előadás mintaszerepe mondható. A főszerepekben a mai két legjobb bécsi operettszerző: Fischer Betty és Marischka Hubert mellett elkövet, hogy a legapróbb részletekben is megfelelően a szövegírók és a zeneszerző intencióinak. Fischer Betty élethű cigánylány és excentrikus toalettajelével is feltűnő keltő varieté-lánocsón, Marischka Hubert pedig mint elegáns világi nemcsak játékaival, hanem énekeivel is mindenképpen súlyt és jelentőséget adott szerepének. A Theater an der Wien a Burgtheaterrel vette kölcsön a fiatal Thimiget, akiben pompás komikus fedezett fel a közönség. A mintaszerep rendezés, amely a legszínesebb képeket varázsolta a közönség elé, Gutmann Ernő érdeme.

A kisantant a kisebbségi kérdés miatt el akarja hagyni Génuit

— Nincscs tanácskozásai Schanzerral —

Génu. Miután a magyar és bolgár nemzeti kisebbségeknek az SHS. királyságban való helyzetét a politikai albizottságban vita tárgyává akarják tenni, a kisantant képviselői csütörtök délután a Bristol-szállóban tartott értekezletükön elhatározták, hogy Schanzernak, mint a konferencia elnökének tudomására adják, hogy a kisantant és Lengyelország elhagyja Génuit, ha Magyarország és Bulgária a kisebbségi kérdést naprendre hozza.

Miután a génuai konferenciát tisztán csak a cannesi gazdasági program alapján hívták össze, amit nem lehet tullepni és miután a kisebbségi kérdés, a kisantant nem hajlandó tűrni a konferencia programjába való önkényes beletáprást és a kisebbségi kérdés szövegére hozását.

A kisantant delegáltjának értekezletén hozott határozatától függetlenül Nincscs külügyminiszter külön tárgyalásokat folytatott Schanzeer olasz külügyminiszterrel, akivel közölte, hogy

A kik visszamennek Oroszországba

Néptragédiák hadiházasságokban — Kilencszázharmincyol ember indult Budapesiről csütörtök este Oroszországba — Akit a szülői kitagadtak — Nem kell az orosz asszony — A gyűlölet iskolája

Már néhányszor irtunk róluk, már néhányszor bele is világítottunk azokba a nehéz tragédiákba, amelyek a különböző fajok antagonizmus folytán fordultak elő. A magyar fiú és az orosz asszony tragédiája, akik valahol messze, muszka földön megszerelték egymást és becsületet lélekkel indultak el együtt az élet útjára. Az asszony eljött az ura után, ott hagyva mindent Oroszországban és követte őt ebbe az új hazába. De hiába volt a szerelem, hiába volt a hűség, az odadás, a magyar falu nem fogadta be az indigénákat. A szülők haragos akarata, az após és az anyós ellen-szerve megghisított minden boldogságot. A fiú vagy engedett a szülői parancsoknak s elűzte, elkergette asszonyát, vagy a kitagadottságba maga is vele mehetett.

Aki akar, mehet Oroszországba.

Ilyen körülmények között természetesen óriási feltűnést keltett az a híradás, hogy mindazok az oroszok, akik ittrekedtek, mindazok az orosz asszonyok, akiket Magyarországon férjük hűtlenül elhagyott, s mindazok a volt oroszországi magyar hadifoglyok, akik még egyszer vissza akarnak térni Oroszországba, elvethetnek és mehetnek a nagy muszka birodalomba isten hírével. A magyar kormány érdeklődött az orosz kormánytól, hogy esetleg magyarok bevándorlását is megengedné-e. A jelenlegi orosz kormány erre a kérdésre elvben igenlő választ adott.

A jelentkezésnek május elsején kellett megtörténnie s ezen a napon körülbelül százharminc magyar jelentette ki, hogy vissza akar térni Oroszországba. Miután máshol elszállásolni nem igen tudták, először a gyűjtőfogházban helyezték el őket. Csütörtök este tizenegy órakor indultak vissza Oroszországba.

Az elutazást a nemzetközi Vörösk-

ha a konferencia tárgyalja a magyar és bolgár kisebbségek kérdését, úgy az SHS. delegációk prezentálni fogja a konferenciának az olaszországi SHS. állampolgárok sérelmeit.

Schanzer meglepetve fogadta Nincscs kijelentését és arra kérte, hogy a kisebbségi kérdés megbeszélése érdekében értekezletet tartsanak. Az értekezletet pénteken meg is tartották.

Hogy a kisebbségi kérdés miként fog megoldódni, az még bizonytalan, amennyiben beavatott helyen úgy tudják, hogy

Lloyd George maga kívánja a kisebbségi kérdés letárgyalását, miután ezzel akar kellemetlenkedni a kisantant államainak. Ugy Anglia, mint Olaszország úgy akarnak ugyanis nyomást gyakorolni Franciaországra, hogy a kisantantra nézve kellemetlen kérdések szövegrehozását sürgetik, így a kisebbségi kérdésen kívül még Lengyelország ukrainai határkérdését és Romániának Bessarabiára való igényét is naprendre tűzik.

reszt budapesti vezetője, Reding-Biberegg báró intézi, aki a következőket mondotta:

— Egy nagy transzportot vezetek ma este Oroszországba, amely részben ittrekedt oroszokból, részben Oroszországba igyekvő magyarokból rekrutálódott.

— A transzporttal kilencszázharmincyol ember indul utnak, közülük nyolcvanekét magyar. A magyaroknak legnagyobb része azok sorából kerül ki, akik orosz asszonyokat hoztak magukkal, de itthon a falusi lárásadalom nem fogadta be a feleségüket. Ezek most asszonyaikkal együtt visszatérnek Oroszországba. Visszatr azonkívül kétszáz olyan asszony is, akik lelketlen magyar emberek elhozta magukkal, itt cserben hagyták s most egy-két gyermekükkel mást nem tehetvén, visszautaznak szülőföldjükre.

Hát majd megróbáljuk...

A gyűjtőfogházban serényen folyik a munka. Szorgalmas hivatalnokok nyilatkozatokat íratnak alá minden emberrel, hogy saját akaratából, önkéntes elhatározással indul el Oroszországba.

Odabent a legremesebb nyomortanya tárul elénk. Emberek százával egymásra zsufolva kuporognak a hideg kővön, vagy jó, ha némelyik cökmökjára telepedhetik le. Elfáradtan, eleséggel s agyonhajszoltan várakoznak ott a hosszú ut előtt. Mintha csak a saját vázajk lennének...

És a sok gyermek ott típek körülötök; már amelyik olyan nagy, hogy tipegni tudjon. Mind nyugós, fáradt és álmos.

Ha kérdik a kimerült emberektől, hogy végleg elhatározták-e már az utazást, csak legyintenek, vagy talán azt mondják:

— Hát majd megróbáljuk!

Fáradt testtel indulnak nagy utra és azt sem tudják, hogy ott mi vár rájuk...

A gyűlölet iskolája.

Magas, szöke ember áll előttem. Első pillanatban azt hiszem, hogy valami orosz, de azután kiderül, hogy magyar ember. Kérdeztem tőle, miért megy vissza Oroszországba? Csak megvonja a vállát.

—Mit csináljak? Orosz asszony a feleségem és itthon hiába próbáltunk akármit. Künt dolgoztam, kerestem és szerettem annyit, amiből valahogy megéltünk, itthon kitagadtak a szüleim, munkához nem igen jutottam, az egész falu áskálódik ellenem. Talán minden jóra fordulna, ha elhagyném az asszonyt, de hát nem tehetem meg. Odakint, mikor beteg voltam, ez az asszony ápolat, mikor üldöztek, megvédett, hát inkább elmegyek vele Oroszországba.

... Mert még ilyen magyar ember is van a világon...

A másik, kicsi fekete ember, haragosan pattog, amikor mondja:

— Csak már elindulnék. Nekem éppen elég volt ideháza. Ha egyszer elmehtek, soha többé nem jövök vissza. Amiót nem tanultam meg Oroszországban, ahol nem tanultam meg sehol a földön, azt megtanultam most végre itthon. Most már tudok gyűlölni. Gyűlölni mindenkit, aki bánt engem, aki bántja azt az asszonyt, aki követelt engem. Hát maradjanak itt mindnyájan a gyűlöletükkel, én ugyan soha többé vissza, nem jövök hozzájuk.

Este tíz órakor még szegények nem tudják, hogy vajon elmehtek-e. Utolsó pillanatilag várják, hogy a beutazási engedély megérkezzen, s elhagyhassák azt az országot, ahol csak gyűlölet, áskálódás és szenvedés jutott nekik osztályrészül.

Csak tiúnek és várják, hogy vajon mi lesz? Néha-néha felsőhajt valaki közülük:

—Csak már a vonaton lehetnék! Fáradtak és már menni szeretnék.

Pedig nem mehetnek. Megérkezik a híradás az utolsó percben, hogy még mindig nem érkezett meg az orosz válasz. Hivatalosan tehát senkinek az utját nem biztosíthatják és nem garantálhatja senki sem, hogy utazásuk célját el is éri.

A tömegben pánikszerűen tré ki az elkéseredés, Izgatottan tárgyalják a dolgot és mindenki mindenáron menni szeretne.

És ekkor a nyolcszáz orosz mellett huszonnégy magyar rászánta magát, hogy saját felelősségére, minden veszélynek kitéve magát, elmenjen szerencsét próbálni. Elmenjen arról a földről, ahol született, amelyhez minden érzelmű szálai fűzik. Elmenjen innen, mert itt csak gyűlölködés jutott neki osztályrészül. Csak szenvedett, csak kitaszították, mert becsületesen és hűségesen kitartott az asszonya mellett, aki országokon át eljött utána.

„PHILATELIA”
BÉLYEGKERESKEDÉS — SZÉCSI E.
SUBOTICA, FŐPOSTA MELLETT
VÉTEL — ELADÁS — CSERE
Keresek megvételre has. nált jüzoaszáv bélyegeket
tekintet nélkül a kiadásokra bármily mennyiségben
7304

Wirth kancellár a bolsevizmust, Csicserin a kapitalizmust köszönti

— Genuai levél —

A Piazza Ferrarj egyik előkelő szállójának, a Hotel de Génes-nak, elegáns étterme. Este nyolc óra van, a díner harmadik fogásánál tartanak. Az urak mindannyak szmokingban, kifogástalan plasztikonokban. Az asztalokon a legpazarabb színekben pompázó rivierai rózsák, csodás paljángok, borosüvegek és pezsgőpalackok megcsillogtatatlan fényben elvegyülve. Minden palernuni vagy Cinzano vacchjo mellett egy D'Alia pezsgő-palack. A hangulat igen kedélyes, legfeljebb egy-egy bezűd zavarja azt meg, egy-egy negyedóra.

Felláll egy korpulens ur, egy fél sodint szokta bajszán s percekén át beszél. Franciául. Aligha fontos, hogy mit, csupán egy mondat röpökdi az ember felébe:

— Ma már az európai proletariátus oiy hazádom, amellyel mindenkinek számolnia kell, épp oiy kevésbé szabad a bolsevizmus jelentőségét lekicsinyelni.

Perocskig tartó előzárás, a parlamenti jegyzőkönyvek stílus szerint az szónokot számosan üdvözlik. És kiürülnek a pezsgőtől babzó poharak. Újabb fogás következik, majd újabb tózt. Főlebb egy kecskeszállás ur pohárán szintén szmoking feszül. Monoton beszédéből kicsendülnek a következő szavak:

— A kapitalizmus nélkül Európa tájékozódásról nem lehet szó, a kapitalizmust, a kapitalista államok jelentőségét tehát lekicsinyelni nem szabad...

Ismét felharsog a tetszés zaja, itt is, ott is, tapsolás tör ki. Az újból megjelent poharak egymáshoz ütődnek...

Föl kell-e említeni, hogy az előbb említett tóztok a német—orosz banketten hangzottak el? És föl kell-e említeni, hogy Wirth és Csicserin voltak a szónokok és különösen azt, hogy a proletariátus hazáimát Wirth, a német bírdalom centumpárti kancellárja dícsőitette és föl kell-e említeni, hangsúlyozni kell-e hogy a kapitalista államok himuszát — Csicserin zengete el? A genuai konferencia negedik hetében ilyen precizirozott megállapításokra aligha van szükség...

Az oroszok — újabb kiadásban.

Ezzáltal nem az oroszok takikárváltozásairól van szó, mindössze Rakovszki kivonulásáról a Hotel (Sans) Génes-ből. A Casa della Stampa hirdménytábláján napokkal ez előtt egy szerény cédula tudatta, hogy Monsieur Rakovszki szokásos előadását nem tartja meg. Ugyanígy volt ez napokon át, sőt jó forrásból már azt a hírt is terjesztették, hogy Csicserin megelégedte Rakovszki mindennapos óráig elbeszéléseit és lefektette őt. Nem így történt. Tegnap az amerikai újságírók nagy gyűlésünkre Rakovszki újból megkezdte működését, de nem a Sans Génes-ben — hanem az Egyetem egyik előadó-terében. Ellátogattam ide. A kép, ami itt az ember szemé elé tárul, nem is érdekfeszítő. Az amfibiálisán emelkedő padonak megfelelően megülve. A te-

rem közepén a katedra s az előtt Rakovszki elvárás. Előtte jegyzetek kitérítve, mintha valóban előadást tartana. Felszólítja a jelenlévőket, hogy intézkedjenek kérdést hozza s hogy fejtegetéseit ne zavarják, kéri a kérdéseknek írásban való fölvetését. Sokan élnek az engedelmével s Rakovszki egymásután válaszol a kérdésekre. A voros fonál, amely fejtegetésén végighúzódik, lojalitásként hangzatosítása. Beszűkájában sincs, hogy forradalmakat támasszanak idegen országokban ragalomnak minősíti azt az állítást, mintha ők a kapitalizmusnak ellenségei volnának, hiszen már magában Oroszországban is részben visszatérnek a kapitalista rendszerre. A külföldi tőke számára Oroszország a legfényesebb ölet... Az orosz nép a legszabadabb nép a világon, szavai a bolsevik vezér s farkasszemet néz hallgatóival. Egy pillanatra megtorpán, a teremben szavai nyomán hangok nyugtalanság támad. Csak percek múlva tompul az annyira el, hogy folytathatja előadását. Egészen bizonyos, hogy a genuai egyetemnek ma nincs népszerűbb előadója a bolsevik vezérnél.

A sajtó Genuában.

Mig eddig a sajtót az antánt-konferenciáktól teljesen távol tartották s csupán hivatalos vagy félhivatalos közleményekkel tájékoztatták vagy vezetők felre a közönséget, addig most meglehetősen nagy mértékben bepillantást engednek a sajtónak. Minden delegáció a legnagyobb súlyt helyezi a sajtó megfelelő informálására. Hogy ezen a téren az angolok vezetnek, aligha kell kihemélni. De a franciák sem maradnak megéttik. Hatalmas apparátussal dolgoznak. Külön szervezet áll a francia, külön az angol és amerikai, külön a szláv újságírók számára. Amíg a németeket minden téren negligálják, addig a sajtó-propaganda terén a német sajtó jelentőségét egyáltalán nem becsülik le és a német sajtót német nyelven informálják. Hasonlóan ur oiy tökéletesen beszél németül, oiy himnuszait berlini kijelítéssel, hogy szinte bűmlatba ejti az embert. Maga adja magyarázatát: Most is, a háború alatt is, berlini munkájára volt francia lapoknak Közép-Európa országainak sajtójáigait a francia delegációknál Monsieur Eisenmann intézi. Ebbe a kategóriába tartozik Magyarország is és Eisenmann magyar újságíróknak magyarul válaszol kérdéseire. O ugyanis a sorbonni egyetemen a magyar nyelv és irodalomtörténet professzora. A Casa della Stampában a francia delegációknál több hirdményre közli az újságírókkal, hogy mikor és hol állnak rendelkezésükre a francia sajtó exponensei. Ezek a táblák nem egy érdekes dokumentumot árulnak a sajtó jelentőségének. Midőn a párnák az orosz kérdésben a genuai érekekhez intézett levele a sajtóban megjelent. Lloyd George azonnal egy rövid nyilatkozatot függözött ki, melyben a legrokonszenvesebb hangon nyilatkozik a pápa akciójáról. Nem várta be az eszt, hogy az újságírók előtt személyesen vagy sajtóközönségi által tegye meg nyilatkozatát.

A kis államok sem hanyagolják el a sajtót. Csehok, jugoszlávok, bolgárok

— és ki tudná felsorolni mindannyi-jukat — versenyt futnak egymással a sajtó informálásában. Az el nem ismert delegációk szintén sokat hallgatnak marokról és a nemlétező Montenegro kormánya egy csupa tábornokból és miniszterekből álló delegációval képviselteti magát és Chotelli dr. kábelgyűlésre utaz a legszemélyesebben áll a sajtó rendelkezésére, anélkül, hogy a sajtó nagyon fárasszana.

A számtantanítás fonomimikája

— A négy alapművelet szemléltető mesében —

Egy magyar pedagógus nevezetes találmányát ismertetjük az alábbi sorokban Rappai Farkas budapesti elemi iskolai igazgató új számolási módszerét.

A számtan tanítása tudvalevően a legnehezebb pedagógiai munkák közé tartozik s rendkívül súlyos terheket ró mind a tanítóra, mind a tanulóra, különösen az első és második osztályban. A tíz szám variációja a huszas számkörben is igen nagy s a kis gyermekek ezzel csak nagyon nehezen tudnak megbirkózni. A pedagógusok egy része meg is próbálta ezt a nehézséget különféle módszerek alkalmazásával legyőzni, de a kérdést mindezek a kísérletek nem oldották meg, míg most Rappai eljárása teljes sikeressé vezetett. *Amilyen nagyfokú viszmány volt a fonomimika az irva-olvastatás terén, épp olyan jelentőségű Rappai Farkas korszerűsítő módszere a számtan tanításánál.*

Rappai Farkas mesével vezeti be a gyermeket a számok labirintusába. A mese nem farszítja ki a gyermeket, sőt örömmel hallgatja végig s alig veszi észre, hogy milyen sokat tanult belőle. Ezen épült fel Rappai számtan-tanítási módszere és számológépe.

A tanító tanszékére egy egyszerű táblából áll, melynek egyik oldalá tapadós anyaggal van bevonva. Ezen alakítja ki a kerék, sütnes, tapadós posztolapokkal a szükséges számképeket. A gyermek tanszékére egy doboz, melynek fedele belül szintén tapadós anyaggal van borítva. A gyermek tehát cselekvőleg részt vesz a munkában. A doboz fedelének egyszerű felmérésével bemutatja a tanítónak a végzett munka eredményét s így az egész osztály munkáját a tanító egy pontból jól láthatja és ellenőrizheti. A tanítás tehát mesével kezdődik. Minden mese egy-egy számtan idéz elő. Ime, egy mese vázlata:

A farkatlan Cincgő gyűlésre hívja össze egerpajtásait, hogy megbeszéljék, miként védekezzenek a gyilkos macska ellen.

I. kép:

Cincgő azt ajánlja, hogy a csengetyűt kössék rá a macska nyakára. Senki sem vállalkozik erre ezért leaűfűkál a baloldali pajtásához, hogy ezeket rábeszélje.

II. kép:

Közben Kiváncsi Matyi befurakodik a négyes középsébe.

III. kép:

onnán azonban pajtásai kizavartak és büntetésül neki kellett vezéreként társait a kamrába beve-

kökből és miniszterekből álló delegációval képviselteti magát és Chotelli dr. kábelgyűlésre utaz a legszemélyesebben áll a sajtó rendelkezésére, anélkül, hogy a sajtó nagyon fárasszana.

zenni, hogy a csengetyűt felkösse a macska nyakára

IV. kép:

Rutul járt, mert a macska elsőnek megragadta és megette. Látható, hogy a mese segítségével mily élvezetesen ismerkedik meg a gyermek a számtan titkaival.

A mese megértése után a gyermekek számolódobozaikon alakítják ki a fenti módon megörzített számképet, amely után eszméi képekre, vagyis ésszel való látásra térnek át. A tanító ezután megállapítja

a 7-es

amelyben felismerteti a gyermekkel a benne előforduló számviszonyokat, tehát egy és ugyanazon számképben a gyermek felismeri a négy alapműveletet. A gyermek hihetetlen gyorsasággal, pillanatnyilag hozza meg ítéleteit. Az eredmény meglepő.

Ily tanítási mód mellett a számtantanítás nemcsak föllette érdekes és a mesénél fogva hangulatos lesz, hanem a természetnél fogva elvont tárgy teljesen konkrété, kézzel foghatóvá válik.

A gyermek az eddig alkalmazott számtani módszerek mellett nagy és farszót munkát végzett. Rappai új módszerrel azonban a gyermek nagy élvezettel, jétszava és ami a fő, energiapazarlás nélkül igen rövid idő alatt tanul meg számolni.

Az új módszer gyorsan terjedt s hódított s ma már Budapestben minden felekezeti és magániskolában Rappai jól bevált számolási módszerével tanítanak, sőt néhány közösi iskolában is. De a külföldre is eljutott a magyar találmány híre. Párisban a pedagógiai szakköröknek nemrégiben mutatták be a nagyjelentőségű módszert, amely a legnagyobb méltánylásra talált a francia kultuszminisztérium részéről is. Valószínű, hogy rövidesen a zseniálisan egyszerű magyar módszert fogják tanítani a francia iskolák tanulóit a számtanra.

... És még valamit kortörténeti dokumentumul... Rappai Farkas elemi iskolai igazgató, az értekes pedagógiai vívmány megalkotóját, mint „vezetőre nem kívánatos elemet”, elmozdították igazgatói állásából, pár héttel találmányának engedélyezése után.

RUFF
féle csokoládébonbonok
utolérhetően

Hogyan készül az amerikai operett?

Newyork, 1922. április.

Azzal kell kezdenem, hogy amerikai „operett” tulajdonképpen nincs. Itt kétféle zenés darabot produkálnak: vagy az amerikai zeneszerzők eredeti „musical comedy”-jét, amely egészen más, mint az európai, vagy hogy úgy mondjuk: a bécsi operett, mert nincs felépítő motívum zenén, nincs finálé a felvonások végén, hanem az egész darabon végig „zárt számok”-kal találkozunk, amelyek csak akkor érnek vissza az est folyamán, ha valamely kiadói érdek azt kívánja, hogy azt a színműt irgalmatlanul belepofozzák a közönségbe. Egy ilyen színmű minden operettben van és mikor már vége van az előadásnak, akkor: amíg csak egyetlen ember is van a színpadon, addig a zenekar a legnagyobb tempóban játsza az általuk kiválasztott slágert. Amint ebből is látjuk, itt a sláger nem úgy születik, hogy egy operett számai közül a közönség megszereti, „felkapja” valamelyiket, hanem a színmű választja ki a slágerjelöltet, amelyet aztán, ha kell, minden összefüggés nélkül is folyton muzsikálnak és énekelnek a színpadon.

A másik fajtája az operettnak az európai operett volna, a vérbéli, művészi munka — ugye-e bár? — Lohár, Kálmán, Strauss Oszkár, Fall és a többiek világhírű darabjai. Hát ezek aztán — pesti nyelven szólva — „jól néznek ki.”

Strauss Oszkárnak vagy Fall Leonak sohasem ismernék rá a Bucserkingő (The Last Waltz) és a Stambul rózsája (The Rosa of Stambul) című munkájára. A darabok címén kívül bizony nem marad más ezekből, mint a színpadon — a szerzők neve.

Még tavaly egy jóbarátom azon fáradozott, hogy bemutatson Mr. Rombergnek, az egyik legnagyobb híri és nevű amerikai zeneszerzőnek, aki (hallatlanul kedves, rokonszenves magyar fiatalember) át fog segíteni a kezdet nehézségeit. Mister Romberg meg is ígérte, hogy elvissz egy pár kiadóhoz (számvolyvanc-három ilyen kiadó-cég van Newyorkban), de most nem lehet — mondotta májusban —, mert a Dreimäderlhauson (Három a kislány) és a Stambul rózsáján dolgozok. En persze azt hittem, hogy rosszul hallok és megismétltem:

— Hogyan, kérem? Hát ön is ilyen című darabokat ír?

— Dehogy — felelte Mr. Romberg — csak én csinálom újra a zenét.

— De hiszen az már egyszer meg van csinálva, feleltem én a legnagyobb tájékozatlansággal.

— Ja igen, — legyint Mr. Romberg — de az Amerikában nem lehet használni.

Értsük meg: nem a szövegről van szó! Fall Léo és Schubert zenéjét nem lehet használni Amerikában!

— Nos, — és ha nem lehet használni, akkor miért adja elő? — kérdeztem.

— Hát, drágám, ezt maga nem érti, a szerzők nevére szükség van, de hát a zenét amerikanizálni kell. A bécsiés valzerék, polkák, dalok itt most nem divatosak, miért is ezekből megfelelő motívumot foztrott lesz csinálva, mert most az a divat. Különböznél majd nézze meg.

— Mr. Romberg jól mondotta: nézze meg, — mert látnivaló aztán bőven van ezekben az adaptált operettekben, de amit hallani, azt jobb nem hallani.

A Stambul rózsájából nincs más benn a darabban, mint a két keringő, a többi nem is adaptálás, vagy átalakítás, teljesen új Romberg-zenével.

A „Három a kislány” fölismerhetetlen, a „Tavaszi felhők” című keringőből eszeveszett foztrott „lett adaptálás”, a többi számokat is mind az amerikai izlések megfelelően alakították át.

A foztrott és a jazz kedvűt tönk-

renyomorítják a legjobb európai operettekét is, és ha már ezt tessék, még jó, hogy Rombergnél „rendelik meg” az adaptálást, aki igaz-vevő muzsikusok, kitűnően ért a színpadi zenei hatásokhoz, de hát ő is júzetember, mint mindenki itt Amerikában.

Itt meg kell még emlíkezni arról a vandálműsőről és minden képzeletet felülmúló garázdálkodásról, amit az amerikai népszerű zene komponistái napról-napra művelnek.

Ezek azt az elvet vallják, hogy új zenét írni felesleges. Chopin, Chaikowsky, Puccini, Verdi, valamint az utjabbak közül Kálmán és társai olyan jó melódiákat eszeltek ki, hogy boldog, aki új dallamon törni a fejt.

Puccini „Toská”-jának börtönáriája volt megfoxtrottosítva a tavalyi szezon egyik legkedveltebb száma. Aida-ból már nincs is több lopni való, mindenki merített egy bőgrével a saját foz-ját számára és ez így van a végletekig.

De nehogy a magyarok sértve érezzék magukat, hogy csak a klasszikus mesterektől lopnak, megemlítem a világhírű Ricordi-cég egyik legújabb foztrottját, amelynek első 16 taktusa a „Csak egy kis lány van a világban”, de hangról-hangra, csak foz.

Szegény Szentirmay Elemér éhenhalt és most az ő nótájától hangos Newyork ezernyi táncterme.

Ötvös Adorján.

Nem éreznek lelkiismeretfurdalást?

Az elbocsátott magyar tisztviselők sorsa

A Kolozsváron megjelenő „5 orai Újság” írja:

Az esküt megtagadott magyar bírói kar visszahelyezését állásukba a megrendült jogélet helyreállítására végett az egész közvélemény követeli. A magyar bírói kar most memorandummal fordul az igazságügyi miniszterhez, a melyben előadja, hogy a nemzetközi jog alapján is igényt tart arra, hogy állásaikba a kormány visszahelyezze. A memorandum arra a nemzetközi hágai egyezményre hivatkozik, amelynek 45. cikke szerint „tilos megszállott területek lakosságát arra kényszeríteni, hogy az ellenséges hatalomnak hűséget esküdjön.”

A békeszerződés aláírása után a kormány felszólítására az egész bírói kar haladéktalanul jelentkezett az eskü letévesére. A jelentkezés óta hangzottak el biztató ígéretek, de semmi több.

A memorandum felveti az a kérdést, hogy nem érezték-e a kormányzótanács tagjai lelki furdalást azok látókorú rendelkezésük káros következményeiről. A közutadba áttűnt az a hit, hogy az eskü megtagadása folytán Románia a románizálásban legalább huszonöt évet nyert. Ezzel szemben az objektív közutadban az a nézet is kialakult, hogy a magyar köztisztviselői kar erőszakos eltávolítása folytán, Románia közhatalmi élete a csatolt területen oly nagy erkölcsi veszteséget szenvedett, hogy ötven év alatt sem fogja helyre hozni. Ezekre az erkölcsi szempontokra is alapítják az esküre jelentkezett bírák és igazságügyi alkalmazottak ügyeit. Hasonló memorandumot küldtek fel a szakminiszteriumokhoz a pénzügyi, közigazgatási és tanügyi tisztviselőik is.

Egy kritikus albumából

Irtá: Baedeker

Élet és Irodalom

Az irodalom se nem olyan szép, se nem olyan rut mint az élet. Egyáltalán nem olyan mint az élet. De sokszor az élet olyan mint az irodalom. S ez lehet mondani, hogy az élet inkább igazodik az irodalom, mint az irodalom az élet után. Sokkal többet monognak az élet zibavírásában úgy mintha drámahősök, vigiáti figurák vagy regényalakok lennének, mint gondolni az ember, és sokkal kevesebb igazán életeleven jellem fordul elő a könyvekben mint hinnők. Az irodalomban valószínűleg előbb voltak Lear-ek, Hamletok, Othellok, Shylock-ok, Trissotinok, Harpagonok, Pecksniffek, Ohlomovok, Anyeginok, Rastignac-ok, Nucingenek stb. mint a társadalomban és a szalonokban. De, hogy a Berend Ivánok, a Kárpáthy Zoltánok, az Athos-ok, Porthosok és Aramis-ok, a Bragelonne-ok, Wertherok, René-k, Saint Peux-k s a többi szeretetreméltó fiatal-emberok, akikkel az életben olykor találkozunk, előbb jelentek meg a litteratúraban, mint az utcán és a társaságban, azholt bizonyos.

Az Élet és Szeretet

A művészetben is, az életben is, csak azok a művek igazán becsesek, amelyeket a szeretet diktált. A művészetekben a szépek szeretete, az életben az emberszeretet az, ami a nagy alkotásokat és a nagy tetteket világra hozza. S csak ezeken a műveken, csak ezeken a cselekedeteken van igazi áldás, csak ezeken az élete lehet hosszú, csak az ilyenek maradandók. A többi, az efermer sikerű, kéreztetélt. Példa rá Napoleon, az emberségnék e nagy kivétel, ainek ugynevezett hőstetteiből hiányzott a Szeretet, és ime! mi lett és mi maradt belőlük? Egy csomó történelmi adat, egy óriási kortörténelmi könyvtár, néhány országátár (amely azóta másra változott) és egy pretendens család, a melynek nem sokkal több reménysége van az „ősei” trónjára mint az olvasói legigénytelenbéjének. A Szeretet embereinek a művei, elsősorban a Krisztusé, ezé a megtestesült Nagy Szereteté, az örökláng ragyogó világosságával fénylenek, a Nagy Kivétel tagadatlatlanu genialis cselekedetei, nagy fejtverényei és szenzációs országalaptásai pedig csak mint tüzes meteorok villannak, mint tizijákéi érdekes alakzatai sziporkálnak s mint lidércfény vesznek és tűnnek el a Történet mocsaráiban.

Emberök és Könyvek

Diderot-ról írta valaki, hogy két szempontból is a legbolgogabb halandó volt a föld berekességén: nem volt dolga soha rossz emberrel és nem olvastott soha rossz könyvet. Akik ezt halljuk, nem tudjuk elhinni, mert nagyon jól tudjuk, hogy ez lehetetlen s hogy a kitűnő író okvetlenül találkozott az ő elég mozgalmal életében gonosz emberekkel, s tudjuk, hogy ez a sokat olvasó enciklopedista bizonyosan olvasott nem egy csapnivaló rossz könyvet is. (Hiszen több a rossz ember mint a jó, és kevesebb a jó könyv mint a rossz!) De neki, a mindig szivesen mosolygónak, az emberszeretőnek, az irodalomkedvelőnek, a lepganglosse-szerűbb optimistának, a rózsaszínlátónak minden ember és minden könyv jó volt. Neki minden emberformájú lény és minden nyomatott írás tetszett. Igazán irigylésre méltó optimizmus, amely a tizennyolcadik században még boldogíthatott egyes kiválasztottakat, merő jószágemberceket, elnézőket és könnyen lelkesedőket; de próbáljuk ma keresni a rendelkezésünkre álló összes villamos Diogenes-lámpák oly halandót, aki ennyire jólelkű és annyira optimista világuézeti, hogy a szemében minden embertárs jó és minden írásmű olvasásra méltó!... Oh, a rossz emberek és a rossz könyvek száma azóta nagyon elszaporodott, de megszünt vagy legalább erősen megcsappant a szelid lelkek ama képessége is,

hogy a rosszat meg a sejöserosszat jó-nak nézhesse, a gonoszok kelietetlen tulajonságait észre ne vegye s azokat a maga ércényével helyettesítthesse s az ostoba könyvek bajságait a maga egészséges eszméivel pótolkassa. Ilyen ember és főleg ilyen kritikus, ebben a században nem képzelhető... S ha Diderot, ami különben nagyon óhajándó, ma újra élhetne és olvashatna közöttünk, ebből a két szempontból aligha lehetne boldog...



— **Fagyos szentek.** Most töltjük a fagyos szentek napjait, az első már elmúlt, baj nélkül, Szervác és Bonifác még nyelvegetnek fagygyal. A hétfői napról pedig azt tartja a néphagyomány, hogy negyven napig olyan az idő utána, mint amilyen hétfőn lesz. A matikus emberek, akik az időjárás-sal is tisztában vannak, azt tartják, hogy az idén már a fagyos-szentek se hozhatnak bajt a virágbaboruló fákra. Onthatta ránk a nap legforrób sugarát s a paszszeszelek elhozhatják ide az egyenlítő temperaturáját, a reményeink fagyott rügyei sem pattannak már ki gyümölcsöt ígérő gallya.

— **A főispán és a polgármester Novisadon.** Szombaton tartják meg Novisadon a vajdasági városok értekezletüket Sándor király esküvéje alkalmából adandó nászajándék ügyében. Az értekezleten Subotica várost Dobanovcski Pál főispán és Pleitkoszits András dr. polgármester képviselik. A polgármester elutasása előtt kijelentette azonban munkatársunk előtt, hogy az értekezlet inkább csak formális lesz, mert a város valószínűleg fenntartja eredeti tervét a külön adandó nászajándéka névé.

— **Drágasági segély a nyugdíjasoknak.** A hivatalos lap közli: A február 28 án aláírt törvény szerint a polgári és katonai nyugdíjasok, akik teljes szolgálati idejük kitöltése után mentek nyugdíjba, továbbá tartalékos tisztek, akik teljesen rokkantak, ugyanazt a drágasági pótlékot kapják meg, amit a tényleges szolgálatban levő tisztviselők. A drágasági pótlékhöz való igényt helyegmentes beadványban kell a pénzügyminiszterium előtt érvényesíteni. Csak azokat a kérvényeket fogadják érdemben elintézni, amelyek hiánytalanul vannak felszerelve.

— **Feketehimlő Szlavóniában.** Osijek-i tudósítónk jelenli: Az Osijek közelében levő Orahovica községben a községi orvos fekete-himlő föllépését észlelte. Eddig négy fekete-himlős megbetegedést állapítottak meg és a betegeket azonnal az osijek-i kórházba szállították. A betegség továbbterjedésének megakadályozása érdekében a hatóságok minden szükséges óvintézkedést megtettek. A vizsgálat megállapította, hogy a veszedéles járványt vásárosok hurcolták be.

— **Országos vásárok.** A torontálmegyei Csóka községben, Mailhegyesen, Bresztovácson és Petrovácon május 14-én vasárnap lesz az országos vásár.

— **Pasics elutazott Beogradból.** Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök tegnap délután orvosi tanácsára Beogradból illidze fürdőbe utazott, ahol tíz napig marad. Jetics Bogoljuv, a polikái osztály főnöke a miniszterelnökkel utazott. A miniszterelnök teendőket továbbra is Trifkovits törvényegységesítő miniszter látja el. Pasics állapotában hirtározott javulás állt be, visszatérni után átveszi az ügyek vezetését.

— **Nemzetközi postakongresszus Prágában.** Beogradból jelentik: Prágában május 15-én és 16-án tartják a postások nemzetközi kongresszusát, melyen a SHS. királyság postáit Bujadinovics, Radonovics és Jovanovics felügyelők képviselik.

— **Vizsgálat a Zsecsevics-ügyben.** Beogradból jelentik: A Zsecsevics volt hadügyminiszter ügyében kiküldött pártközi bizottság elhatározta, hogy a hadügyi osztályfőnökségénél és a közlegényügyi miniszteriumban megállapítja, hogy ki adta ki annak idején az unjonok télen való behívására vonatkozó rendeletet.

— **Meghalt a bolgár parlament volt elnöke.** Szófia-i jelentés szerint dr. Graovak, a bolgár parlament volt elnöke meghalt. Graovak montenegrói menekült volt, aki Bulgáriában a legszélső nacionalisták vezére lett.

— **A brüsszeli SHS. főkonzul Beogradban.** Beogradból jelentik: Dedics brüsszeli főkonzul ma ideérkezett és kijelentette, hogy egy belga pénzcsoport kölcsönajánlatát hozta.

— **Az albán határkiigazító bizottság befejezte munkáját.** Barióból jelentik: Az albán határkiigazító bizottság befejezte munkáját. A határ Bojanától Hamli irányában, Goricától háromszáz méterre halad. Tufia és Bagarat irányába Ikla és Zaganja között a Skutari tóig húzódik.

— **Háromszáz szerb optált Magyarországból.** Magyarországból háromszáz szerb család optált, akik a kormánytól letelepedési engedélyt kértek. Az optálók fogadtatási árát a miniszterközi bizottság a helyi agrár és szociálpolitikai miniszterek kérték fel. Az optálók árköltségei utazásáról vagonok vámmentes behozataláról gondoskodás történt.

— **Visszavonták a bombamerénylet tettesére kitűzött félmillió jutalmat.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy az Erzsébetvárosi Körben történt bombamerénylet egy áldozatának hozzatartozója ötszáz ezer koronás jutalmat tűzött ki a merénylők nyomravezetőjének jutalmazására. Minthogy eddig senki sem tudott pozitív nyomot szolgáltatni a rendőrségnek, az áldozat hozzatartozója visszakérte a félmillió takarékkönyvet azzal a kijelentéssel, hogy a nyomravezetőt ezután is meg fogja jutalmazni.

— **8000 dinár büntetés — tiltott devizakereskedésért.** Beogradból jelentik: A francia-szerb bank skopjei iókját a pénzügyminiszter 8000 dinár-pénzbüntetésre és a devizakereskedelem engedélytlenség megfosztására ítélte. A gyegegyelji vámhivatal felfedezte ugyanis, hogy a bank siffrizott levelekben Nevorah Mózes szaloniki kereskedővel tiltott valutaüzleteket bonyolított le.

— **Kisiklott tehervonat.** Pénteken délután 2 órakor a Sombor melletti Somssich-pusztai állomáson egy tehervonatot tolatás közben, hibás váltóállítást következtében kisiklott. A mozdony és néhány teherkocsi kiugrott a sínekről, baleset azonban nem történt. Subotićról azonnal emelőgépet küldtek a kocsik helyreállítására. A kisiklás miatt Subotica és Sombor közti péntek délutáni csak néhány óra késéssel tudtak közlekedni.

— **Express hajójárat.** Beogradból jelentik: Beograd — Budapest, Pozsony — Bécs között expressz hajó május 15-től kezdve közlekedik.

— **Tíz évi fegyház.** Szarka István-szentai mezőúr 1919. október 21-én a Senta és Staribec között vasúti pályatesten Kiss György vasúti pályavetőt agyonlőtte, miután ez őt fényelmezte, hogy a pályatesten tilos járni. A suboticei törvényszék ezért annak idején Szarkát szándékos emberölésben mondotta ki bűnösnek és öt évi fegyházra ítélte. Az elsőfokú ítéletet a noviszadi ítéltábla három évi fegyházra változtatta, miután a vádlottat csak halál okozó súlyos testi sértsében találta vétkesnek. Az ügy a semmitőltszékhez került, amely elfogadta a suboticei törvényszék minősítését és a vádlott büntetését tíz évi fegyházra emelte fel. Az ítéletet pénteken hirdette ki Pavlovics István hírvényszéki elnök.

— **Próba házasság.** Ezt az énekes életképet játszotta kedden este a városi színházban a „Műpartolók köre“ Az előadás úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Elsősorban Piech Ferencné a kör agilis elnöknője érdemel dicséretet. A szereplők közül elsősorban K. Fehér Anna, kinek szép énekszámait meg kellett ismételnie. Sok tapsot kapott Weisz Bariza nézős, modern táncszólójáért. Ügyes szereplőknél mutatkoztak Tóth Istvánné és Elek Bözsike. A férfiak közül jól játszottak Peppi István, Weisz Jenő, Balázs István és Sciwarcz. A zenekar igen jól működött. A darabot Palicson megismétlik.

— **Rendőri hírek.** Csütörtökön éjjel Tamasi Sándor és Mosu Mátya suboticei lakosok betörték a Hartmann és Köhnen cég raktárába, ahonnan nagymennyiségű zsigart loptak. Az örök észrevetők őket mire a rendőrség tartóztatta a tolvajokat, akik bevallták, hogy a raktárban már hosszú idő óta több lopást követtek el. — Petrovics Zsófi 6000 korona értékű ruhaneműt loptak Katanovics Katalintól, azután megszökött Csantavérre. A rendőrség tartóztatta, mire kiderült, hogy Petrovics Gyuró, a tolvaj ferje in egy nővel házasságban él. Petrovics ellen bigámia miatt megindították az eljárást. — A suboticei rendőrség Knezevics Markó, Kluvák Belaf és Velcskov J. cöt engedély nélküli határátelérés miatt 10 napi elzárásra és 100 dinár-pénzbüntetésre ítélte. A fogság letöltése után Magyarországra fogják őket toloncolni.

— **A suboticei csehslavok Obcgyűlése.** A suboticei csehslavok Obc. vasárnap délután 4 órakor a Mucsy-telepen levő Wolf-vendéglőben gyűlést tart, melyre a farjait meghívják az egyesület.

— **Zita exkirályné új lakóhelye.** Madridból jelentik: Zita exkirályné endő lakóhelyéül az El Parco palotát jelölték ki, melynek rendezéséhez hozzáfogtak. A palota Madridtól hét mérföldnyire fekszik, igen egészséges helyen, erdők között.

— **Az osjeki orvosok is drágitanak.** Osjeki tudósionk jelenti: Az osjeki orvosok egyesülete ki-mondotta, hogy a gyakorló orvosok árszabását a növekedő drágaságra való tekintettel fölemeli. Az emelés már hatályba is lépett és díjai a következők: Egyszeri vizsgálat az orvosok rendelőjében 120 korona, a beteg lakásán 160 korona. Az új, fölemelt árszabást az orvosok a rendelőikben kifüggesztették. Községi és állami hivatalnokok és fixfizetéses alkalmazottak 33 százalékos engedményben részesülnek.

— **Betörés egy kulai ékszerüzletbe.** Kuláról jelentik: Csütörtökön hajnalban vakmerő betörést követtek el Becherer János ékszerész üzletébe. A betörő a cserépetét felbontotta, a nyílást a padlásra jutott és felbontotta a mennyezet deszkázatát. A betörő minden tárgyat, ami nem volt a Wertheim-szekrénybe zárva, elvitt. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek máris eredménye van. Topolán elfogták Mernyak Pál ottani lakost, aki többeknek gyanus eredetű ékszert kínált eladásra. Mernyak beismerte, hogy ő követte el a betörést, amiről Topolán lakó szülei is tudtak. Kulára szállították, ahol részletesen ki fogják hallgatni.

— **A városi zenekar ügye a hadügyminiszteriumban.** Amint már megírtuk, a városi zenekar ügyében a városi tanács a hadügyminiszteriumhoz intézett felterjesztést. A hadügyminiszteriumban először nem is akartak hinni abban, hogy a katonazenekar nem akarja visszaadni a városnak zeneisélet és az esetet a legnagyobb megkülönböztetéssel fogadták. Igéretet kaptak a város arra nézve, hogy az ügyben rövidesen intézkedés történik.

(*) **A Beogradban tartózkodó baranyai menekültek összeírása.** A baranyai menekültek beográdi szervezete felhívja a Beogradban tartózkodó baranyai menekülteket, hogy a hatóságoktól kapott felhívást a legyárt május 14-ikén, vasárnap délelőtt 9—12 óra délután fél 3 és 6 óra között a Takovó-vendéglőben önszemélyen végezt jelenjenek meg. Személyazonossági és egyéb iratait vigye magával.

(*) **Dr. Majoros fogorvos** rendel a városi béraplota mellett, Cara Dusana u. 3222

(*) **Dollárpapa Subotican.** A suboticei kereskedelmi alkalmazottak egyesülete e hó 13-án, szombaton este 8 órai kezdettel, a Lloyd (Hotel National) termeiben nagyszabású estélyt rendez, melynek keretében színterhozzák Gábor Andor pompás vígjátékát, a »Dollárpapát.« Az előadásra lelkes ambicióval készültek az összes szegreplők és bizonyos, hogy a közönségnek kellemes műélvezetben lesz része. Tekintve a közönség minden részében megnyilvánuló érdeklődésre, bizonyos, hogy nagy közönség lesz jelen. Az előadást tánc követi reggel.

(*) **Roth Olga kosmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-utca 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcborbárástás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítmények, kiváló hatású kenőcsök, pudingok, gyógyiszappanok, arcfehéritő és szeplőkencőcsök slb.

(*) **Kávéházi nyári helyiségek** részére eladó 2 napellenző vasállvány. Hotel Sioboda partján Novisad, 3203

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemü betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroksa-féle ház.

(*) **Műfogakat, fogorokat** és tartós fogplombokat olcsón készítek, részletfizetésre vidékieknek is. Dr. Blum László Subotica, Fötér. Szegényeknek ingyen rendelés. Fájdalom nélkül foghuzás. — Irni-olvasni tudó nőt rendelésbe azonnal felveszek. 2729

(*) **Hány óra?** Tizenkető. Gyertünk a Fiersthez ebédelni. 3266

(*) **A suboticei kereskedelmi egyesület** 1922 május 14-ére hirdeti közgyűlése az országos vásár miatt elhalasztott az évi május 21-ére (delelőtt 10 órai kezdettel), mit ezután hoz a tagok tudomására az Elnökség.

(*) **Szabászáti tanfolyam** férfi- és női szabók részére. »Minister« angol szisztemát tanítok, a világ legjobb szabása. Jelentkezni lehet e hó 13-ig a Szarvas-vendéglőben este 7 órakor. Tisztelettel: Mihajlo Dolceak, londoni szabász. 3198

(x) **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel Wilsonova-utca 34. szám alatt (a polg-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegeknek délelőtt 9—11-ig, bór- és nemi-betegségeknek délután fél 3-tól fél 5-ig és fél 7-től fél 8-ig. (Salvarsan-oltások vérbajosoknak).

(*) **Dr. Herman Károly** orvos nő-megszakítási utjáról vizsgálást és rendeléseit újból megkezdi. Rendel. d. e. 8—10-ig és d. u. 2—5-ig. Rudics-u. 2. Röntgen. 3055

— **Lepadat és Jovanović,** az osztályorsorsjáték suboticei 164 usótnál vásárolt sorsjegyek közül május 10-én kisorsolták, 6000 dinár 33412; 1000 dinár 54877; 500 dinár 10465, 17643, 748, 26577, 39577, 40563, 43089, 44564, 46775, 64334, 543, 56443, 58531, 77003, 80469, 85555, 87420, 97028; 240 dinár 2267, 5304, 327, 371, 6604, 652, 778, 10453, 465, 1121, 130, 191, 12712, 786, 791, 13869, 870, 17633, 643, 725, 725, 729, 734, 789, 800, 21841, 23517, 546, 551, 574, 26511, 546, 554, 589, 655, 658, 688, 30522, 31518, 842, 555, 34109, 110, 100, 608, 636, 698, 26083, 084, 093, 128, 179, 37019, 652, 692, 39553, 568, 405, 3, 567, 41941, 974, 43001, 006, 034, 99, 44212, 249, 251, 255, 45013, 087, 099, 46965, 666, 672, 679, 716, 792, 52069, 53415, 433, 474, 54815, 828, 837, 865, 56436, 478, 531, 797, 57002, 0, 9, 424, 461, 58470, 538, 638, 60913, 920, 64, 75, 501, 314, 571, 575, 587, 65472, 824, 66013, 033, 042, 69209, 71454, 73015, 048, 75-10-863, 389, 76542, 554, 572, 574, 578, 590, 77115, 83435, 464, 84, 68, 087, 8510, 500, 590, 36145, 151, 157, 87033, 92420, 441, 4, 3, 466, 838, 83000, 145, 162, 94321, 325, 359; 358, 399, 97081.

Beogradi Özeade. Május 12. Lel 50, Léva 4550, Osztrák korona 0'95. Devizák: London 20725, Páris 600, Genf 1290, Prága 119, Berlin 2395, Bécs 680, Bukarest 99, Budapest 900.

Budapest, május 12. (Zárlat). Dollár 760, Msrka 27650, Osztrák korona 865, Bévezéti 842, Szokol 1434, Dinar 1058.

Bécs, május 12. (Zárlat). Praga 17150, Zagreb 3250, Budapest 1155, Milano 4650, London 40000, Newyork 8800, Paris 6050, Berlin 3112.

Zürich, május 12. (Zárlat). Berlin 181, Holland 20020, Newyork: 5149, London 2306, Paris 4737½, Milano 2747½, Praga 9975, Budapest 067, Zagreb 10, Bécs 006,

NYILTTÉR.

Futosevics Mátvás ügyfelünk megvette Osztrigonác Ferenc „Aranykacsához” címzett vendéglőjét. Felhívjuk ezen üzlet hitelezőit, hogy követeléseiket irodánkban 8 napon belüli jelentések be, mert ellenkező esetben azokért ügyfelünk semmiféle felelősséget nem vállal illetőleg azokat figyelembe venni nem fogja.

Dr. Popovics Milivoj, dr. Lorant Zoltán és dr. Kallert Benő ügyvédek. 3189

Ne üljön föl



rábészülésnek, megkörnyékezésnek felfangos ígéreteknek. Ha hirdetésként akar feladni, vigyázzon a pénzére. Hirdessen a Bácsmegyei Naplóban, mert így tízezren és tízezren olvassák.



ASTRA
MONIČARSKO DRUŠTVO
U ZAGREBU
PRERADOVNE

A nyári időnyre legjobb olajat cséplőrépek számára

la finomított autó olajat

benzint

minden fokozatban, la gép és hengerolajat speciális olajakat ajánl:

„Astra” D. D.
Zagreb, Preradovičeva-
ulica 2. szám.
Telefon 23-88. szám
Sürgőnycim: Astra.
Legnagyobb rakára az összes napta gyártmányoknak a Zagreb melletti Vrapče körzetében, saját üstökben.

BUZIÁSI
termeszetes
SZÉNSAV
10 kg.-ként 360 koronáért kapható: 750

JULIJO BAUER
sörnyagkereskedőnél Novisad.
Lerakat Delbácska részére. Salát tartályok töltés végeti átvételnék.

Somborban a Bácsmegyei Napló részére hirdetésekkel felvesz a „Kultura” hírlap-terjesztési vállalat.

VASALJON
HEUMANN-FÉLE
„VULKANI”
csomagtól vasalószennel

Mindenütt kapható.
Leraklat:
Neumann Aladárnál
Subotica (zsidóter-
plommal szemben)

Violetta Crème
az archóbí idévét teszi, májoltot citávitól. Kapható kizárólag:
Lackner Drogeriában
Subotica, Aleksandrova ulica. — A Hotel Nationalnál szemben

Tavaszi ujdonságok érkeztek!
Borsalino és Hüchel-féle kalapok dus választékban, valamint angol sport férfi- és fiusapkák.
WEISZ HEINRIK SUBOTICA,
Jelaticeva ulica 5. 2085 Dr. Valli ház.

„PRIMARIUS”
KOCSI KENŐS
világon
a legjobb és a legolcsóbb Gyáriják
„PRIMARIUS”
Első Subotical Vegyészeti Iparművek
Subotica
Telefon 885. szám.

GÖMBÖLYŰ ÉS SZÖGLETES
D-O-B-O-Z-O-K
írhák, noteszok, mindenféle üzleti-könyvek és raszterek izléses kivitelben. **JUTÁNYOS ÁRSBAN** készülnék
FISCHER ERNŐ
doboz- és üzleti könyvek gyárában
Karadliceva-ul. 26. (Saját ház.) Felvételi iroda: Pašičeva-ul. 9. Telefon 62.

EGY vagy KÉT
butorozott szobát
keres egyedül-álló fiatalember.
Pintér gyógyszerész volt Blazevics patika.

Vevő
vagyok egy használt **teherautóra**
Ajánlat Söraktár Torzsa címre küldendő.

Tetőtől talpig
felruház
(csecsemőtől 18 éves korig) a
Tulipán
Gyermekek Otthon
DARVAS JENŐ
az összes gyermekruházati cikkek különlegességeinek áruház
Budapest
W. koronaherceg-utca
8/a.

Engler Albert
harisnyaáruház
a legolcsóbb bevásárlási forrás
Strossmajerova-utca 8. szám
Breuer és Löwy kereskedők mellett.

Ad br. 7296/1922. sen.
Árlejtési hirdetés.
Subotica város tanácsa árlejtést hirdet 2000—3000 m² aszfalt ut és járdajavítási munkálataira. A vállalkozási feltételek meg tudhatók a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt.
A sajtóközleg írt és aláírt valamint bélyeggel ellátott ajánlatok zárt borítékban 1922. május 28-án délelőtt 11 óráig nyújtandó be a városi tanács iktatójánál.
Subotica, 1922. május 10.
Subotica város tanácsa.

Elsőrendű buzakorpa bükkönymag muharmag tengeri kapható kisebb nagyobb lételekben

Mayer Béla
gabona- és terménybizományosnál Subotica, Aleksandar-utca 4. sz. Telefon 621. szám.

Női kalapkészítő tanfolyam!

Május 15-től július 1-ig. Jelentkezni lehet május 15-ig „Femina” női kalapszalomban Subotica, Strossmajerova-utca 8. I. emelet.

Üvegcsiszolás, tükörgyártás, tükörjavítás és rézfoglalás
Alba Novisad, Kamenička 15.

Egy 15 év óta fenálló
órás-, ékszer- és látszer
üzlet
teljes berendezéssel és áruval azonnal eladó.
Bővebbet: Kopecky Nándor Palánka (Bača).

Legfinomabb eredeti amerikai
GÉPOLAJOK
CILINDEROLAJOK
elsőrendű
TOVOTTE ZSIRADÉK
OLAJOK
EDUARD HÖNIGSBERG
Zagreb, Gunduličeva-utca 7.
legrégibb technikai vállalat Jugoszláviában

Meszelőnyeleket

egy öl hosszúságban (két méternek felel meg), seprőnyeleket félöl hossz és 100 mtrben prima csomómentes fenőfából készült gömbölyű állapotban minden mennyiségben azonnal szállít és ajánlatot szolgál **Spitzer Herman** Sombor, Florianova-utca br. 3. Telefon 229. szám. 3112

Bačka

fabrika spirytusa i kvasca Subotica

Pékek kenyérsütők és kereskedők figyelmébe!!!

Gyárunk egész Jugoszlavia területére szállít naponta

friss szeszélesztőt

2093 Telefon 875 sz.

GÉPÉSZT

keresünk 150 HP Nicholson gyártmányú gőzgépínlához mielőbbi belépésre. Inteligens, tanult géplakatosok akiknek hosszabb üzemi (lehetőleg malom) gyakorlatuk van küldjék ajánlataikat koruk, c aládi állapotuk eddigi működésük, fizetési igényük pontos megjelölése mellett Honig-féle Hengergőzmalom Havas és Forgács céghez Topola (Bácska). 3213

Értesítés.

Ipari üzemek, malmok és cséplőgép-tulajdonosok szives tudomására adom, hogy **Wolfer Gyula és Tsa upesti** bór- és gépszijgyár nálam bizományi raktárt létesített

gépszij,
varrószij,
gömbszij és
varrógépszij

gyártmányaiából. — Raktárról eredeti gyári áron minden mennyiségű és méretű sziját békebeli minőségben azonnal szállíthatok.

ZENTAI SOMA

2941 gép-, vasár- és szerszám-narykereskedés Senta

VIGYÁZZON A SZEMÉRE!

A legjobb „ZEISS PUNKTÁL” valamint minden más rendszerű szemüveget legprecízebben megkapji, orvosi rendelésre is **Deutsch Izidor Subotica** legrégibb optikus cégnél

ahol alapos ésszakzerű kiszolgálásban részesül, ezen körülmény szemüveg vásárlásnál fontos. — szemüveg javítások motorikus fizemre berendezett műhelyekben pontosan és gyorsan elintéztetnek. Állami és városi tisztviselőknek 10 százalékos engedmény. **ORVOSI MŰZEREK, BETEGÁPOLÁSI CIKKEK É KÖTSZEREK GYÁRI LERAKATA.** (n)

EGYETLEN KÉTNYELVŰ IRÓGÉP A VILÁGON
AZ
"ADLER"

CIRIL ÉS LATIN EGY GÉPBE
KÉPVISELET és EGYEDÁRUSÍTÁS
AZ EGÉSZ VAJDASÁG RÉSZÉRE

DEUTSCH IZIDOR
OPTIKUSNÁL
SUBOTICA

Egyben értesitem az összes érdekköröket, hogy irógép-műhelyem részére sikerült megnyerni egy elsőrendű szakértőt, aki bécsi Remington telep művezetője volt.

Minden előforduló irógép-átalakítást és javítást a legmesszebbmenő garanciával vállalok. Vidéki irógépjavitások soronkívül intézettek el.

Amerikai Carbon másolópapír és írógészallagok gyári lerakata.

Szlavonai bükkfából készült felrakott
FAVILLÁKAT

ajánl nagyban

ADOLF REICHSMANN, OSIJEK
Telefon 575. sz. Sürögöncim: Reichsmann.

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT

magyar-német levelezőt, lehetőleg fiatal erőt keres suboticei nagykereskedő. — Szláv nyelvet bírók előnyben. Ajánlatok „Biztos existenciá” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbbit. 3200

CSEHORSZÁGI
ZEPHIR
FESTŐ
CHIFFON

nagyobó mennyiségben érkezett nagyban eladásra

KIS és VÉRTES
gyári lerakatánál
Sokolska utca 2.

Kephatók nagyban és kicsinyben mindenféle **hentesárúk** és különféle nyers-husok. Vidéki megrendelések is elfogadtnak és pontosan eszközöltetnek **Korbecz Gyula** villanyerőre berendezett hentesárugyárban Subotica, Fő-tér (Hitelbank palotában). — — 1795

ALLAMI GYÓGYFÜRDŐ

Celje mellett **DOBRNA** (Slovenija)

Természetes 37° C-u szénta-talmu hőfürdők. Rendkívüli sikerek:

A déli Alpok legrégibb női gyógyfürdője!
Legjobb üdülőhely vérszegények és lábadozók számára. Hőfürdők, ivó- és légturák! Hégyi klíma, fenyőerdők, pompás park(telepek)!

Junius 15-ig nagy ármérséklések!
Prospektusokat ingyen küld a fürdőigazgatóság.

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA oooooo TELEFON 190.
Iroda: Városi bérpalota. Kötelgyár: Senta-put.
Alapitva 1902. oooooo Táviratcim: Ken deripar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócokat, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, minden-nemű házivásznat. **Zsineg, kötél és hevederek.** 712

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!

Minden mennyiségű **BLINDFURNIERT** szállíthatok azonnal kisebb, avagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 185—55 és 165—65 centiméter mértetben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlatl szolgál

SPITZER HERMAN SOMBOR
Florianova utca 3. — Telefon 229. sz.

SZÉKELY A.

férfiszabó üzletében (Halpiac) készülnek a lelegegánsabb férfi és gyermekruhák mérték után a legolcsóbb áron.

KORZÓMOZI

MÁJUS 11—14-IG, CSÜTÖRTÖKTŐL—VASÁRNAPIG
ELVESZETT PARADICSOM
(Reputacio), Priscilla Dean legszebb alakítása kettős szerepben.

KORZÓMOZI

Korzó Mozi

Május 11—14-ig, csütörtök—vasárnap
Priscilla Dean legszebb alakítása, kettős szerepben
Elveszett paradicsom
 (Reputáció). Nagy dráma 7 tőlv.-ban.

Apróhirdetések

Telefonon nem adnak hirdetői díjnyelven felhívásokat.
 Apróhirdetés egy sor 2 K. vasutpótlás és címszó.
 Létezőrean számít. Legkisebb apróhirdetés 400 K.
 Apróhirdetéseket felvevő: Subotica a kiadóhivatalt.
 Alexandra-utca, Lohach-ház és Schläger hűtő-
 árda a vasúti park mellett. Vidéken valamennyi
 felárulással. — Előfizetésidő: havonta 30 din., negyedévre 90 din.

Lifka Mozi

Május 11—14-ig, csütörtök—vasárnap
Franceska Bertini legszebb filmje
Mália
 Dráma 6 főlvonásban és Scharlei
Cheplin mint csatász 2 tőlv.-ban.

Raktárát ajánlunk gyári
 árak mellett

VITREA
 TÁBLAÜVEGET

valamint minden egyéb
 üveg és porcellánárut, kö-
 edényeket stb.

WEISS I DRUG
 ZAGREB,
 Paromianska cesta 2

FOGLALKOZÁS

Fodrász ki az ondo-
 lálást is kifogástalanul érti
 alkalmazást nyer Palatinus
 Veronkánál Vel. Kiköndi,
 Pentz ház. 2935

Utazót keresek rövidáru
 engross üzletbe fixre és
 provizióra kik a vojvodina-
 ban már utaztak szerb
 és német nyelvet bírják.
 Ajánlat „Engross” jel géré
 kiadóhivataltba küldendő. 3245

Fiatel cukrászségédet
 azonnali be lépésre keresek.
 Straky Ferenc cukrász
 Zombolya. 3224

Kersek beográdi füzé-
 telemben nőlen fahivaltal-
 nokot, ahinek szép kézírása
 van és íkéltelesen bírja a
 szerb, magyar és német
 nyelvet. Grujo Velickovic
 Beograd (Na Savi.) 3185

Kezdő könyvelő és leve-
 lező, kinél már van iródi
 gyakorlat, szerb nyelvu-
 dásban nyert, cirtül ír és
 olvas, azonnali be lépés-
 kerestetik. Mitter Gyula
 Alexandrova ul. 3219

Szoptató dadát keres-
 sek Dohány Zoltáné Su-
 botica Trumbićeva ul. 20.
 3242

Szakképzett munkave-
 zető: Cinkorka, keksz és
 csokoládé bonbonok gyár-
 tásához keresek. Ajánla-
 tot: „Cukor” tellere ki-
 adóhivatalt továbbít. Fel-
 szerelést is vennek. 3235

Szivattyút keresek meg-
 vételre víz kiemeléshez, le-
 hetőleg nagyobb teljesíté-
 képességűt. Schwarz Alad-
 ár Skotus Viatora 14,
 Subotica. 3218

Használt biciklit megvé-
 telre keresek. Nojcsic Geza
 fűszerkereskedő. 3236

6-os huzatos cseplő gar-
 nitura kívánjuk keszen 90
 ezer koronári eladó. —
 Ugyanott egy fűkaszalógép
 2 ezer kor. és szivattyú,
 kutak ocsóért eladók. Va-
 szity Péter. 3210

Egy fűszerüzlet házzal
 együtt eladó és azonnali
 behálózható. Cim a kiadó-
 hivataltban. 3222

Dohánykísaruda telter
 berendezéssel és áruval
 eladó. Cim a kiadóban. 3198

KÜLÖNFÉLE

Lakást egy-két szobást
 butorral vagy anélkül ke-
 resek Acz Geza „Agraria”
 terményüzlet. 3211

Magános emberre ré-
 szére kőbányarati buto-
 rozott szoba kiadó. Cim
 a kiadóban. 3227

Elsőrendű tavalyi vályog
 nagyobb mennyiségben kap-
 ható. Bafski-pút 44. broj,
 Majlath-rele vendég ó.

Novibecejen 40 éve
 tenállo rőfos üzlet teljes
 berendezéssel azonnali ki-
 adó. Cim a kiadóban. 3195

**SZALMA-
 KALAPOK**

nagy választékban,
 nagyban eladás
 gyári árakon alul.

Aleksa Büch'er
 áruház
OSIJEK. I.

*Papiros,
 írő- és rajzoló-kellékek,
 könyvkötő- és
 könyvnyomda-anyagok
 szükséglete esetében*

**ne mulasszon el
 fordulni alábbi céghez:**

J.A.D.R.A.N
 veltrogovina papira i pisatog materijala
 ZAGREB, Frankopanska ulica 8.

Telefon: 8-59. — Sörgöncim: JADRAN papir.

Felhívjuk a figyelmet osztályunkra a
 Zagrebácki velesajm alkalmával. 2442

Értesitem a nagyérdemű közönséget,
 hogy a mai naptól kezdve a **Vedrál-
 féle vendéglő** (Aleksandrova és
 Antunovic ulica sarok)

reggelig nyitva.

Elsőrangú meleg és hideg konyha,
 kitűnő borok és jó cigányzene. —
 Családok részére külön terem. Szolid
 árak és elsőrendű kiszolgálás bizto-
 sítottak, melynek reményében a nagy-
 érdemű közönség szíves pártfogását
 kéri a **VENDEGLŐS**

**GÉPEK
 FA-, BÉDUG-
 és FÉM**

megmunkálására valamint
SZERSZÁMOK

transzmissziók és barmat-motorkor alkatrészek készítésére
KARL JETZBACHER, ZAGREB
 Vialka ul. 25. — Telefon: 4-30.
 Képes
 ajánlatot!

Tisztelettel közlöm a t. palicsi közönséggel
 hogy Palicson a **KMETZ-FELE HÁZBAN**

hentes

és mészárosüzletet

nyit tiam, hol naponta friss vágású hus,
 valamint fűszerek a lego'csöbb napi áron
 kaphatók. Szíves pártfogást kér

ABRAHAM JÓZSEF

Építésmesterek, akik
 nagyobb munkára azonnali
 vállalkoznak Halbrohr Mor-
 fedbírtokos Idamajori gaz-
 daságába. Jelentkezének
 Alexandrova ulica 9 alatt.
 3235

Dolgozni szeretők 20 éves
 elbocsátott postás állást
 keres nagyobb kereske-
 désbe malomba vagy nagy-
 birtokosnál bármilyen állás
 betöltésére vállalkozik. —
 Cim a kiadóban. 3229

2 deutsche intelligente
 Fiulcin suchen Sielle die
 eine als Hausdame, die
 andere zu Kindern, wenn
 möglich bei einer oder in
 selben Familie oder in
 gleichen Orte. Zuschriften
 unter Milla Horak, Topola
 Backa. 3237

Tanoncokat felveszek,
 Simonyi Geza vízvezeték
 villanyserelő mester Su-
 botica Sudarevičeva ul. 2.

Kovácssegéd kerestetik
 Úveges Antal Topola. 3184

Gyári magánjáró fiatal
 MÁV cseplővel, alakított
 MÁV cseplőgarmitura, lauc
 fogaskerék 6 legkoros
 lokomobil, fiatal MÁV
 cseplővel, külön cseplő
 szekrények eladók. Vadóc
 Károlynál, Bačtopola. 3233

Fürdőház tisztai 52 tra-
 binos, 8 méter széles, 20
 méter hosszú eladó. Meg-
 tekinthető Molon, csak szem-
 mélyesen tárgyalunk Schlé-
 singer Testvérek, Mol.
 2206

6 HP magánjáró garnitúra
 16 éves, 4 HP magánjáró
 garnitúra és kis hatos ma-
 gányos magánjáró kázan 16
 éves és 10-12 huzatos
 idos magányos kázan, 2
 párt malom köjrat kom-
 plett teljesen új eladók.
 Rózsa Ferenc St. Kanizza.
 2925

Märtschostrauer ko-
 vácpszén, boszniai, kőszén,
 tűzfá nagyban és kicsiny-
 ben, valamint hatábrincos
 zsirnak való hordók jutá-
 nyos árak kaphatók. Jo-
 van Sitáci. Telefon 830.
 1724

Első üzleti kisasszonyt,

idősebb, ki 3 nyelven
 beszél és lehetőleg
 festődében volt már
 alkalmazva, keres:

WEISZ HERMINA, NOVISAD
 ruhafestőgyár, Kenyer utca 51. szám. 3204

PÖSTYÉN
 (PIŠTANY, CSEHSZLOVÁKIA)

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS első
 gyógyhelye. THERMIA legideálisabb
 szálló, a fürdőekkel egybeépítve. Kitű-
 nő gyorsvonatösszeköttetés. S. H. S.
 állambelieknek jelentékeny valutaked-
 vezmény. — Felvilágosítások: S. Moj-
 silovits Beograd, rue 3. Decanska.
 Eredeti póstyén „Pi.Qa.” gyógyiszap
 ismét kapható házi kezelésre. Rend-
 kívül olcsó, mert egész ku ára (20—30
 kezelés) feltétlenül elegendő. 3151

VÉTEL-ELADÁS

Eladó jókarban levő ko-
 vácpszerszám, ami alk. eg
 üző, két satu, önműködő
 fűrőgép, egy hatoszánu
 tőrv és teljes készírszám-
 nók, csavarrágók colosig.
 Úveges Antal Topola. 3183

Automobil 18—24 HP
 4 ülésee kitűnőkarban —
 35.000 dinárért eladó. Si-
 monyi Geza vízvezeték,
 villanyserelőnél. Subotica
 Sudarevičeva ul. 2. 3197

Piac téren egy hentes-
 áru üzlet teljes műhely és
 üzletberendezéssel eladó.
 Cim a kiadóhivataltban. 3207

Francia Hajfestő fekete
 és barna színben, minden
 más festőszere teljeslegessé
 váltik. Ára 40 korona. Kap-
 to liles gyógytárban a tő-
 posta átellenében

Egy ház szabadkészből el-
 adó. Cim: Pate Dobano-
 vač' o'c ul. 21. 3170

**Kölcsönponyvák,
 zsák,
 ponyva, zsineg és kötélárúk**

**kárpitos
 felszerelési cikkek**

jutányosan beszerezhetők

Rein Izsó Sombor,
 Weidinger-pelota. Telefon szám 135.

Kérjen árjegyzéket.